

**SAKU VALLA ELANIKE
2013 RAHULOLU KÜSITLUSE
KOKKUVÕTE**

Saku Vallavalitsus

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	3
KOKKUVÕTE.....	4
TULEMUSED.....	5
1. Vastanute taust	5
2. Küsitluse I osa - KODUKANT	9
3. Küsitluse II osa - VALLAVALITSUS JA JUHTIMINE	13
4. Küsitluse III osa - KODUPIIRKONNA ARENDAMINE.....	18
5. Küsitluse IV osa - KOHALIKUD ELU-OLU TEENUSED	22
6. Küsitluse V osa - TURVATUNNE KODUKANDIS	25
7. Küsitluse VI osa - VALLA ELU ARENDAMISEST JA TULEVIKUST	29

SISSEJUHATUS

Saku Vallavalitsus korraldas vallaelanike rahulolu küsitluse 23. maist kuni 9. juunini 2014. Küsimustik koostati projekti „Saku valla süsteemne ja kvaliteetne juhtimine“ raames ning infot selle täitmise kohta levitati valla lehes, kodulehel ning erinevate elektrooniliste listide kaudu. Ankeeti sai täita elektrooniliselt valla koduleheküljel ning paberkandjal valla raamatukogudes Sakus ja Kiisal, Kurtna ja Saku spordikeskustes, huvikeskuses, päevakeskuses, vallamaja I korruse valvelauas ning vallakantseleis.

Eesmärk oli teada saada vallaelanike vajadusi, ootusi ja ettepanekuid valla edasise arengu kavandamiseks ning lisaks arvamusi ja hinnanguid Saku Vallavalitsuse ja valla asutuste tegevuse kohta (teenustega rahulolu, töökorralduse, info liikumise, koostöövõimaluste jms kohta).

Küsitluses käsitletavad teemad olid järgmised:

- Vallaelanike huvi vallas toimuva kohta ning kas ja millistes valdkondades soovitakse senisest enam kaasa lüüa;
- Rahulolu kodukandi ja piirkonna arendamisega;
- Rahulolu vallavalitsuse ja juhtimisega;
- Rahulolu kohapeal pakutavate teenustega;
- Turvatunne kodukandis;
- Valla maine ja tulevikuplaanid.

Küsimused olid esitatud nii, et vastuse variandid olid ette antud, kui ka vaba kirjeldust võimaldaval viisil. Vastamine oli anonüümne. Tulemuste koostamisel on püütud arvestada iga vastajaga ning seega ei peegelda küsimustik üldsuse arvamust.

KOKKUVÕTE

Küsitluse tulemuste põhjal võib järeldada, et juba täna on arengukavas kajastatud mitmed probleemid, mis vajavad lahendamist. Üldiselt olid vastajad Saku valla elu korraldamisse ja arendamisse meelestatud positiivselt. Väga palju toodi välja konkreetseid situatsioone või parandamist vajavaid objekte ja valdkondi mis mõjutavad kas ühe isiku, leibkonna või piirkonna elanike elu-olu parandamist.

Kõige olulisem valdkond mis vajab kohest parandamist ja mis toodi välja küsitluse erinevates osades olid valla teed ja tänavad. Täna on teede ja tänavate remonti valla arengukavas rahastatud miinimummahu, sest panustatud on suuremalt jaolt haridusvaldkonda. Et teed ja tänavad korda saada, on vaja senisest rohkem rahastada antud valdkonda.

Kergliiklusteede võrgustik on vallas hea. Seda on rajatud Euroopa Liidu toetustega. Ka edaspidi on kavas rajada kergliiklusteid välisvahendite toel, sest nagu küsitlusestki välja tuli, on olulisem teede parandamine.

Küsitlus viidi läbi ajal, mil toimus ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamine Saku alevikus. Küsitluse kokkuvõtete tegemise ajaks on taastatud ka remondijärgsed haljastus- ja teeparandustööd. Edaspidi jätkub väikeasulate veemajandusprojektide elluviimine välisrahastuse abil. AS Saku Maja kohta laekunud info edastatakse juhtkonnale.

Koolikohtade juurdeloomiseks on kavas Saku Gümnaasiumi juurdeehitus ning täiendavate lasteaiakohtade loomiseks lasteaia Päikesekild juurdeehitus ja rajada lasteaed Pargi tn 27 hoonesse. Täna on kavas leida noortekeskusele Sakus uued ruumid ning Kiisa noortekeskus saab ruumid Kiisa Vaba Aja Keskuse valmimisel. Hallatavate asutuste kohta laekunud informatsioon edastatakse asutuste juhtidele.

Vallavalitsus jätkab koostööd Harjumaa Ühistranspordikeskusega ning korraldab Saku valla siseliinide (õpilasiinide) võrgustiku kujunemist (marsruut, graafik jms).

Vallavalitsus sai väga palju ettepanekuid ja informatsiooni elukeskkonna parandamiseks külades. Ettepanekud vaadatakse läbi, edastatakse vallavolikogu kultuuri- ja külaelu komisjoni ning menetletakse valla arengudokumentide muutmisel.

Saku vallas on loodud alaliste valvekordadega vabatahtlik päästekomando – MTÜ Saku Priitahtlikud Pritsimehed, kelle tegevust vald toetab. Avalikku järelevalvet teostab politsei. Koostööd tehakse abipolitseinikega. Jätkuvalt paigaldatakse avalikesse kohtadesse turvakaameraid.

2013. aasta juunikuu volikogu istungil kiideti heaks hea valitsemise põhimõtted, mis on valla koduleheküljel www.sakuvald.ee/teenused-ja-toimingud. Neid põhimõtteid järgides kaasame valla elanikud ja huvirühmad kohaliku elu juhtimisse, oleme avatumad ja läbipaistvamad.

Tänaseks on uuendatud valla kodulehekülge ja tegeletakse sellega, et info oleks aktuaalne. Vallavalitsuse teenistuste juhid võtavad prioriteediks jälgida vallaametnike kirjadele vastamist ja registreerimist lähtuvalt asjaajamiskorrast.

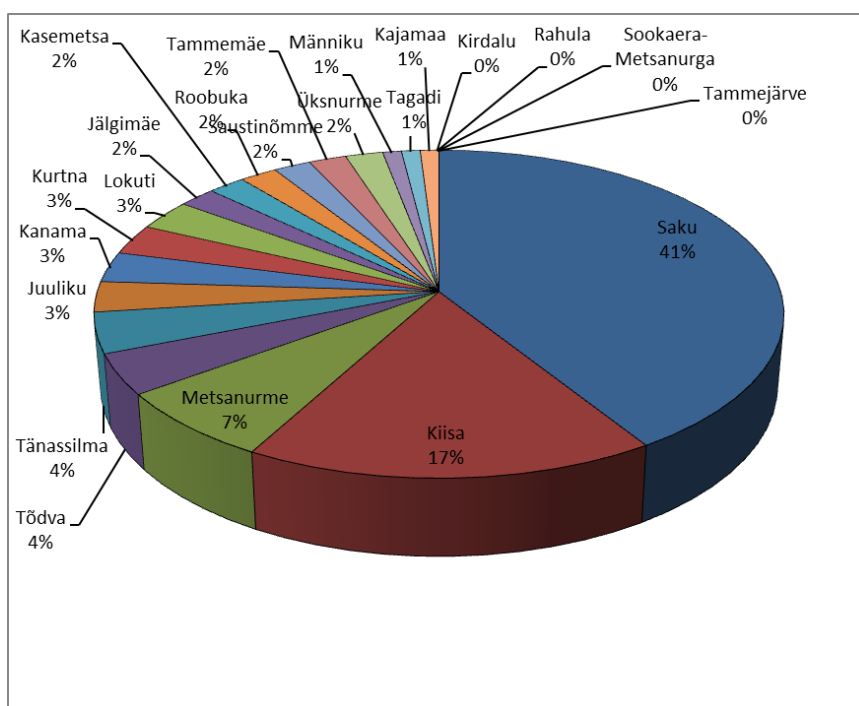
Vallavalitsus tänab vastajaid ning loodab, et järgmistel küsitlustel on vastajate arv suurem. Käesolevaga saame ülevaate probleemide esinemisest, millega kindlasti tegeletakse, kuid vastajate madala arvu tõttu jäävad tulemused nõrgaks, et teha lõplikke järeldusi või senisest olulisemaid suunamuutusi valla arengus.

TULEMUSED

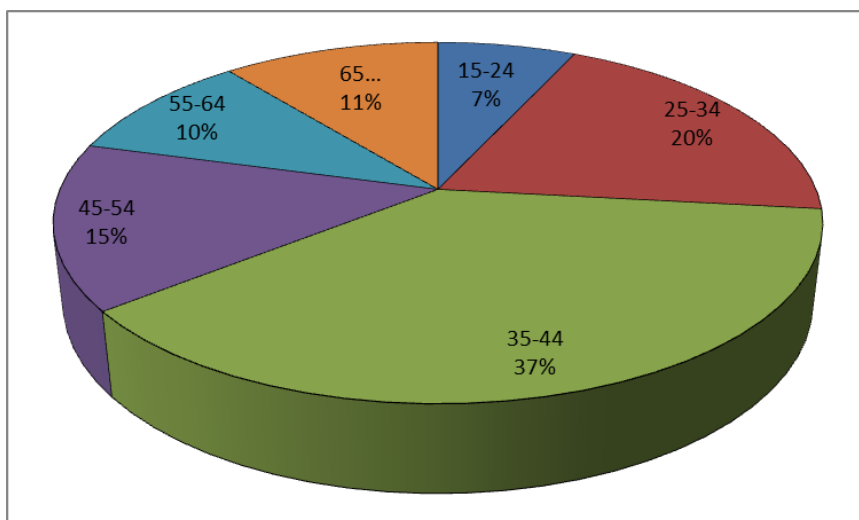
1. Vastanute taust

Kokku vastas küsimustikule 183 inimest vanuses 17–80 eluaastat, mis on 2,6% valla rahvastikuregistrisse kantud samaealisest elanikkonnast. 76,5% vastanutest olid naised ja 23,5% mehed.

Enamalt jaolt olid vastajad Saku alevikust (41%), Kiisalt (17%) ja Metsanurmest (7%). Ühtegi ankeeti ei laekunud Kirdalu, Rahula, Sookaera-Metsanurga, Tammejärve küladest. Ülejäänud külad jäid vastajate arvuga 1–4% piiridesse.

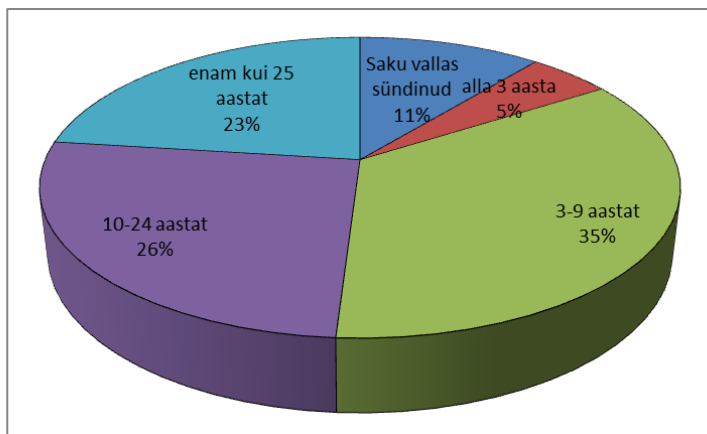

Joonis 1. Vastanute jaotus külade järgi, %

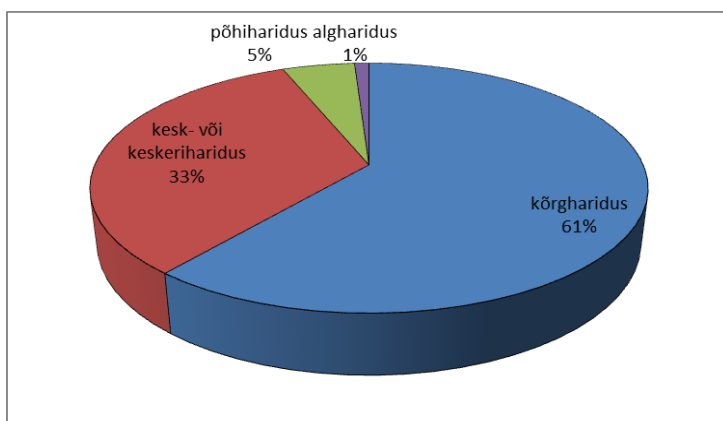
Joonis 2. Vastanute jaotus vanuse järgi, %

35% vastanutest on Saku vallas elanud 3–9 aastat, 26% 10–24 aastat ja 23% enam kui 25 aastat, 11% vastanutest on sündinud Saku vallas ning alla 3 aasta elanud 5%.

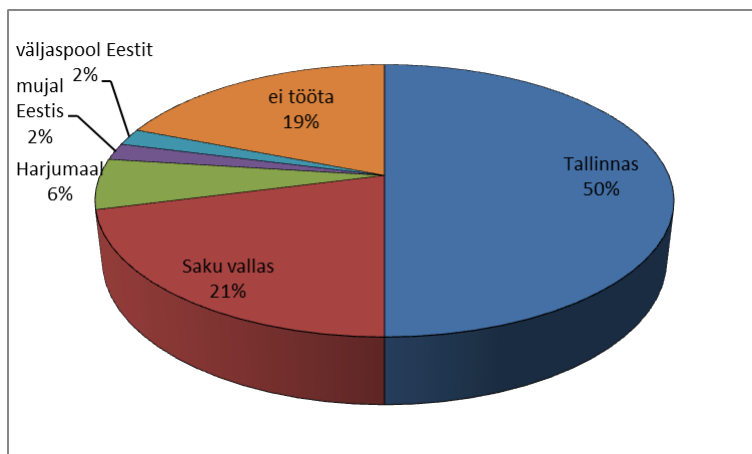
Joonis 3. Vastanute jaotus vallas elatud aja järgi, %

61% vastanutest olid kõrgharidusega, 33% kesk- või keskeriharidusega, 5% põhiharidusega ja 1% algharidusega.

Joonis 4. Vastanute jaotus haridustaseme järgi, %

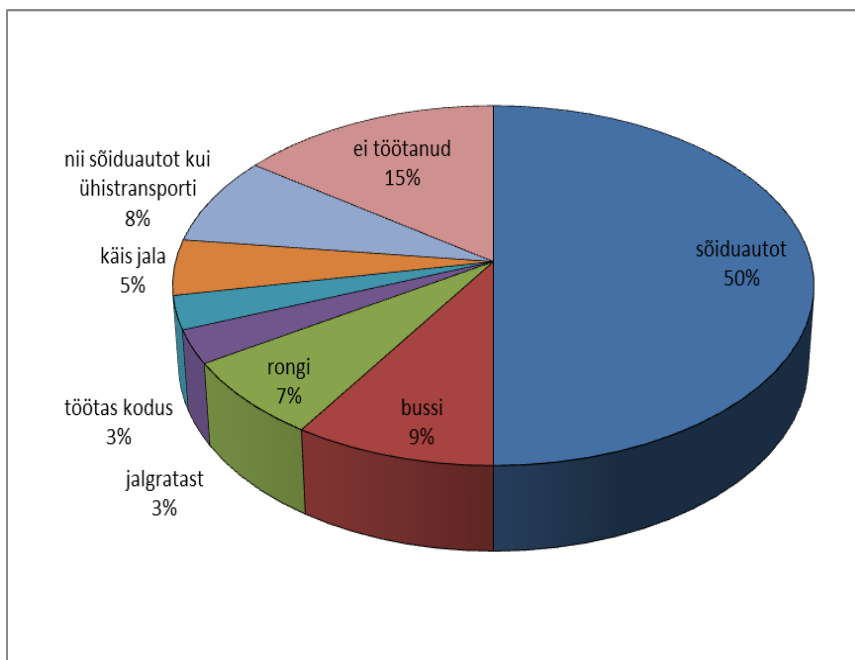
50% vastanutest töötasid Tallinnas, 21% Saku vallas ja ülejäänud mujal (Harjumaal 6%, mujal Eestis 2%, väljaspool Eestit 2%). 19% vastanutest ei töötanud.

Joonis 5. Vastanute jaotus töökoha asukoha järgi, %

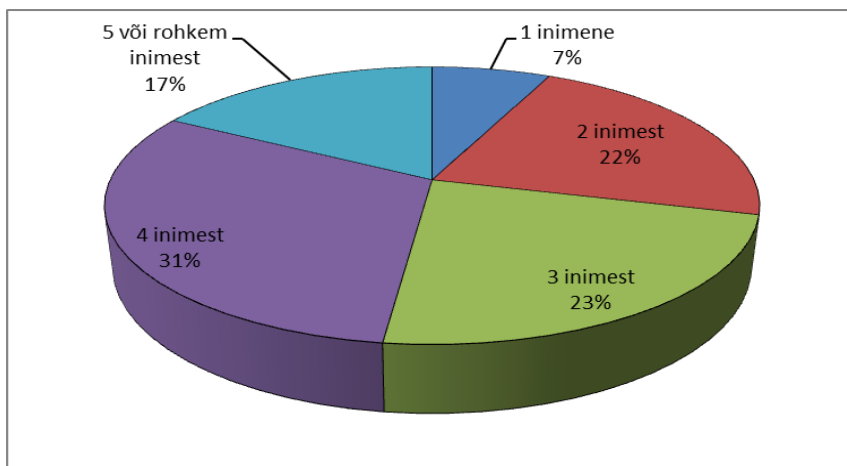
Peaaegu pooled vastajatest olid keskastmejuhid, spetsialistid või ametnikud (47%), 11% vastanutest pensionärid, 10% ettevõtjad sh FIEd, 9% töölised, võrdselt 6% olid asutuse või ettevõtte juhid, õpilased või üliõpilased, töötud või ajutiselt mittetöötavad ning 5% kodused. Väga palju esines segakombinatsioone.

50% vastajatest kasutab tööl käimiseks sõiduautot, 9% bussi, 8% nii sõiduautot kui ühistransporti, 7% rongi, 5% käib jala tööl, 3% rattaga, 3% töötab kodus ning ülejäänud vastajatest ei käinud tööl. 48% vastajatel oli peres 2 autot, 39% üks auto ning 13% mitte ühtegi.

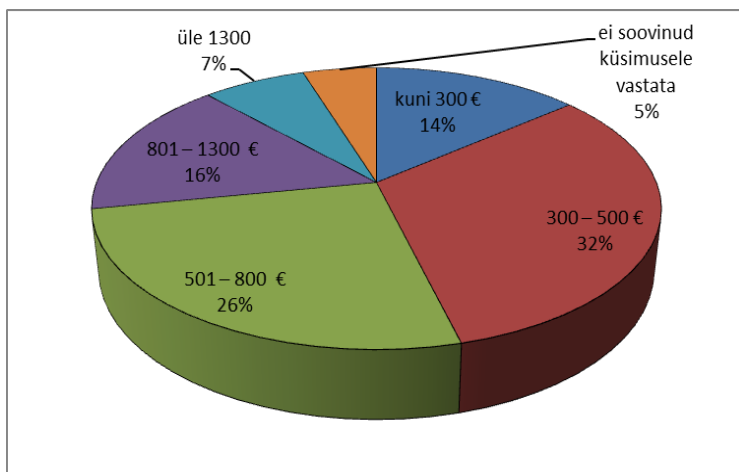
Joonis 6. Vastanute jaotus tööl käimiseks kasutatava sõiduvahendi järgi, %

Vastanutest 31% oli leibkonnas neli inimest, 23% kolm inimest, 22% kaks inimest, 17% rohkem kui 5 inimest ja 7% üks inimene.

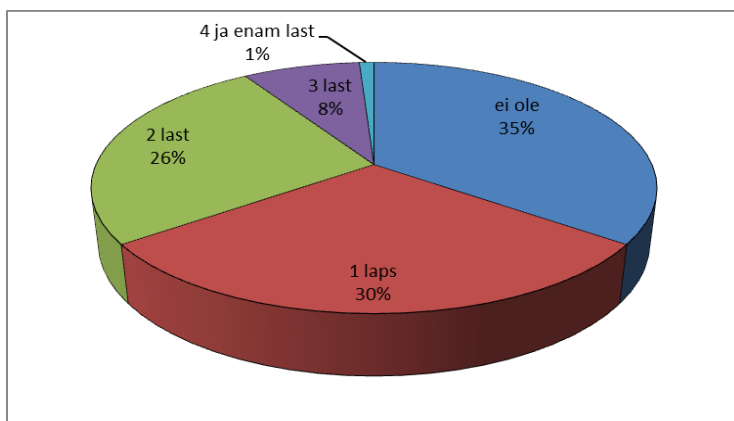
Joonis 7. Vastanute jaotus leibkonna suuruse järgi, %

Netosissetulek ühe pereliikme kohta kuus oli 7%-l vastajatest üle 1300 euro, 16%-l 801-1300 eurot, 26%-l 501-800 eurot, 32%-l 300-500 eurot ja 14%-l kuni 300 eurot.

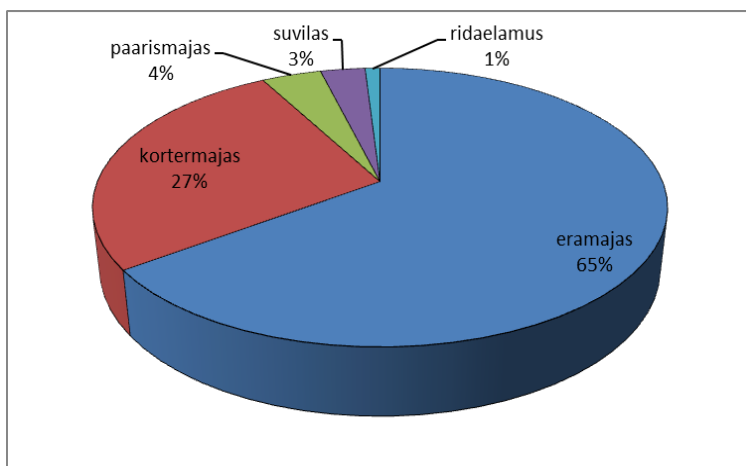
Joonis 8. Vastanute jaotus leibkonna netosissetuleku järgi ühe pereliikme kohta kuus, %

35% vastanutel ei olnud alla 18 aastaseid lapsi, 30%-l üks laps, 26%-l kaks last, 8%-l kolm last ja 1%-l üle kolme lapse. Üle 98% (180) vastajal oli koduseks keeleks eesti keel, 1% (kahel juhul) nii eesti kui vene keel ning alla 1% (ühel juhul) inglise keel.

Joonis 9. Vastanute jaotus alla 18-aastaste lastega leibkonna järgi, %

65% vastanutest elas eramajas, 27% kortermajades, 4% paarismajas, 3% suvilas ning 1% ridaelamus.

Joonis 10. Vastanute jaotus eluaseme tüübi järgi, %

2. Küsitluse I osa – KODUKANT

2.1 Kuivõrd Te tunnete ennast oma küla elanikuna, Saku valla elanikuna, harjulasena, tallinlasena, kes elab Saku vallas?

Kuna küsimusele sai vastuseks valida mitu vastuse varianti, eelistuse järjekorras, selgub, et enamus vastanuid tunneb end eelkõige oma küla või asula elanikuna ning seejärel ka valla elanikuna. Harjulasena ja Tallinna elanikuna vastanud ennast väga ei tunne.

Tabel 1. Enese määretlemine elukoha järgi, vastajate arv

Vastus	Üldse mitte	Pigem mitte	Nii ja naa	Üsnagi	Vägagi
oma küla/asula elanikuna	2	8	19	70	73
Saku valla elanikuna	8	7	17	85	51
harjulasena	11	22	52	45	21
tallinlasena, kes elab Saku vallas	88	32	14	13	2

2.2 Mil määral huvitute Saku vallas toimuvast?

Tabel 2. Huvi Saku vallas toimuva vastu, vastajate arv, %

Vastus	Kokku	Suhe
Huvitun väga.	117	64%
Nii ja naa, mõnevõrra.	61	33%
Ei huvitu.	5	3%

Üle poolte vastajatest (64%) huvitusid väga Saku vallas toimuvast kuna

- elavad ja töötavad vallas ning lapsed käivad siin lasteaias ja koolis;
- valla heaolu ja areng on südamelähedane, tundub, et vald hoolib elanikkonnast;
- peavad oma kodukohta ja ümbrust tähtsaks;
- on huvitatud erinevates valdkondades toimuvast (teedest, tänavavalgustusest, planeeringutest, haridusest, spordist, kultuurist, tervishoiust ja valitsemisest);
- võtavad osa kultuuriüritustest ja huviringide tegevusest;
- osalevad vabatahtlikuna Saku valla tegemistes või töö on selline, et peab olema toimuvaga kursis või ollakse sotsiaalselt aktiivne;
- tahavad teada, mis kodukandis, külas, piirkonnas toimub;
- loetakse valla lehte ja külastatakse kodulehekülge, märgatakse head ja halba, viimasele reageeritakse omapoolseid lahendusvariante pakkudes.

Kolmandik ehk 33% vastanutest oli vallas toimuvast huvitatud mõnevõrra kuna

- ei ole väga aega, töö võtab oma aja, lihtsalt ei jaksata, palju lapsi;
- osalevad üritustel väljaspool valda ning seega valla üritustele alati ei jõuta;
- ei ole sobivaid üritusi, enamus on kas kontserdid vanematele inimestele või mingid üritused väiksematele lastele. Noori kaasavaid üritusi väga ei ole (avalikud teatrid, orienteerumisvõistlusi-mänge, muusika üritusi jne);
- on huvitatud ainult konkreetsetest valdkondadest, teemadest: vallavalitsuse ja hallatavate asutuste tegemistest (Nt: Saku Maja tegemised mis puudutavad maksete suurenemist või vähenemist, kas töölemine või tulek võib saada häiritud), meelelahutusüritused, valla arengukava, kooliteemad);
- huvituvad ainult ennast puudutavatest teemadest (lasteaed, sportimisvõimalused, huvialaringid lastele ja täiskasvanutele, laadad, üritused, valdkonnad mis on seotud erialaga jne).
- töökoht ja kaubandus-teenindus on enamuses Tallinnas;

3% vastanutest ei huvitu Saku vallas toimuvast kuna:

- iga ei luba;
- vald ei huvitu elaniku heaolust;
- Tänassilma küla (Salme arendus) kuulub logistiliselt pigem Saue valda, seega huvitab pigem seal toimuv. Saku jääb väga kaugele ja sellepärast ei tunta suhestatust vallaga.

2.3 Kas Te sooviksite Saku valla elu-olu korraldamisel senisest enam kaasa lüüa?

Millistes valdkondades ja küsimustes olete valmis kindlasti või senisest enam kaasa lööma?

Elu-olu korraldamisel soovib senisest oluliselt enam kaasa lüüa 17% vastajatest (31 inimest), senisest mõnevõrra enam soovis 46% vastajatest (84 inimest) ja 37% vastajatest (68 inimest) ei näe vajadust valla elu-olu korraldamisel kaasa rääkida.

Rohkem soovitakse kaasa lüüa mistahes küsimuses oma küla, piirkonna (Tänassilma, Lokuti, Kurtna) arendamisel.

Suurem osa vastanutest tahab suuremal määral osaleda järgmistes valdkondades: haridus, kultuur, sport, sotsiaal, elukeskkond, heakord (alevi heaolu, suurem turvalisus), majandus ja turvalisus.

Vastanud soovivad osaleda laste ja noorte heaolu parandamisel, kooli(de) õppetegevuse taseme tõstmisel, valla arendamisel, ühiskondlikus töös (korrastustöödel).

Kaasa tahetakse rääkida investeringute valikul ja vallas pakutavate teenuste arendamisel.

Lisaks eelpool toodule tahetakse mõnevõrra rohkem osaleda veel huvitegevuses, ühisürituste korraldamises, ühiskondlike hoonete, elamu- ja tööstusalade planeerimisel.

Kaasa tahetakse rääkida keskkonna ja loodushoiu, teede, meditsiini, ühis- ja koolitranspordi, avaliku ruumi planeerimise (vaba aja platside loomine) teemadel, lemmikloomadega seotud küsimustes, lasteasutusi puudutavates küsimustes (kuhu neid rajada ja millele tähelepanu pöörata) ning valla otsuste tegemisel üldiselt.

Välja toodi ka Metsanurmes tänavavalgustus, Kiisal jäätmeveo korraldamine.

Valla elu-olus ei näe vajadust kaasa lüüa need vastanud, kes ei huvitu poliitikast või osalevad juba ühiskondlikus tegevuses ja on antud valdkonnas aktiivsed.

Arvati, et valla elu-olu on ametnike töö, neid on isegi palju, nad saavad selle eest ka palka ja seetõttu ei ole vabatahtlikke vaja.

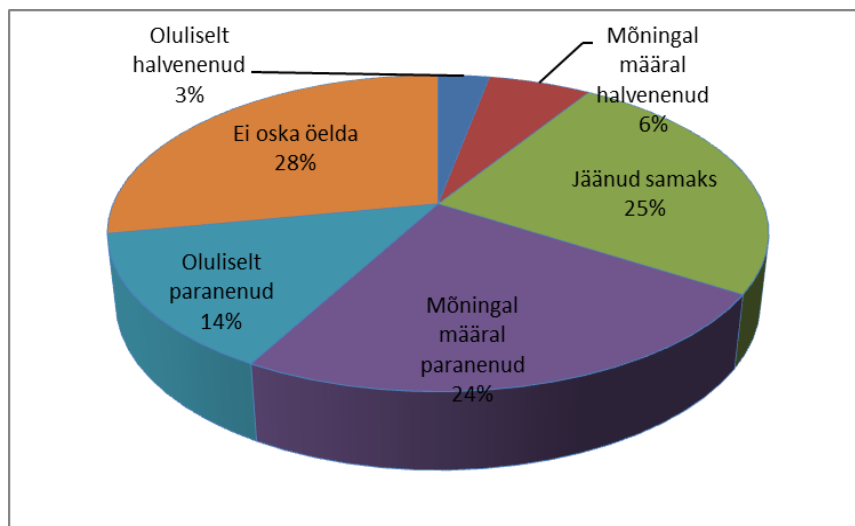
Samas ei soovita kaasa lüüa ka sellepärast, et olemasolevad kohustused ei luba koormust suurendada ning sellise tegevuse jaoks jääb puudu vabast ajast, ollakse rahul hetke olukorraga ja ei nähta, et suudetakse midagi enam pakkuda. Arvati, et teised teevad paremini, tublisid korraldajaid on palju ja enamus asju on päris hästi korraldatud. Lüüakse kaasa mõne organisatsiooni tegevuses (nt: LC Saku).

2.4 Palun hinnake üldiselt oma kodukandi olukorra muutusi viimase viie aasta jooksul.

Kas olukord on läinud paremaks või halvemaks?

Üldiselt arvati, et olukord on oluliselt ja mõningal määral paranenud või jäänud samaks.

25% vastanutest arvas, et viimase viie aasta jooksul on jäänud olukord samaks, 24% arvas, et olukord on mõningal määral paranenud, 14% arvas, et olukord on oluliselt paranenud, 9% arvas, et olukord on mõningal määral või oluliselt halvenenud.

Joonis 11. Kodukandi olukorra muutus viimase viie aasta jooksul, %

Teede ja tänavate korrashoiu ning kergliiklusteede kohta oskasid arvamust avaldada pea kõik vastanud, mis näitab valdkonna olulisust vastajate hulgas. Sama palju kui arvati teede ja tänavate olukorra halvenemist, nähti ka olukorra paranemist. Sealhulgas on oluliselt paranenud võimalused jalgsi ja jalgrattaga liiklemiseks kergliiklusteede rajamisega.

Sportimisvõimalused, kultuuri- ja meelelahutusteenused, huviringid nii lastele kui täiskasvanutele ja huviharidus, heakord ja jäätmehooldus näitavad pigem paranemise tendentsi. Enamus vastanutes näeb paranemist ka lasteaia ja lapsehoiuteenuse osas. Kooliharidus on pigem jäänud vastanute arvates samale tasemele või paranenud mõningal määral.

Eakate ja erivajadustega inimeste tugiteenused, sotsiaalhoolekanne ja -teenused ning noorsootöö valdkonda ei osanud suurem osa vastajatest hinnata kuna nende valdkondadega kokkupuude puudus. Vastanute silmis on aga pakutav teenus jäänud samaks või mõningal määral või oluliselt paranenud.

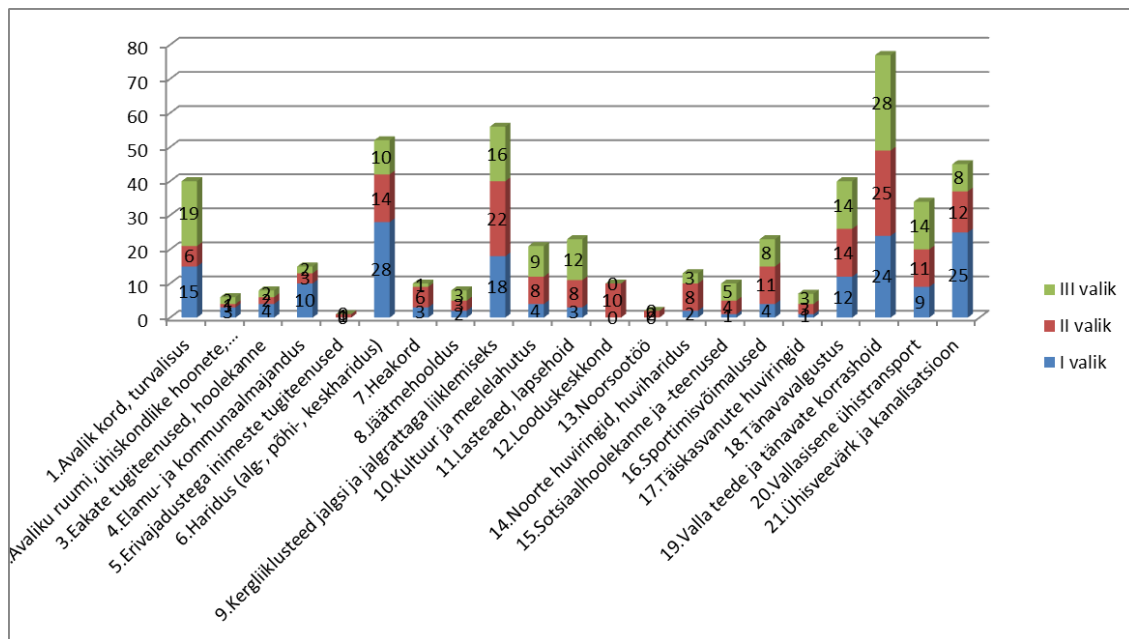
Tabel 3. Kodukandi olukorra muutused valdkonniti viimase viie aasta jooksul, vastajate arv, %

Vastus	Oluliselt halvenenud	Mõningal määral halvenenud	Jäänud samaks	Mõningal määral paranenud	Oluliselt paranenud	Ei oska öelda
1.Avalik kord, turvalisus	2	19	85	46	15	15
2.Avaliku ruumi, ühiskondlike hoonete, elamu- ja tööstusalade planeerimine	5	7	67	48	16	36
3.Eakate tugiteenused, hoolekanne	2	3	26	15	11	124
4.Elamu- ja kommunaalmajandus	9	16	45	39	6	64
5.Erivajadustega inimeste tugiteenused	1	1	22	16	10	130
6.Haridus (alg-, põhi-, keskhariidus)	1	8	67	36	23	46
7.Heakord	2	11	50	63	45	9
8.Jäätmehooldus	6	5	50	75	35	11
9.Kergliiklusteed jalgsi ja jalgrattaga liiklemiseks	8	8	26	32	106	3
10.Kultuur ja meelelahutus	3	6	42	68	32	31
11.Lasteaed, lapsehoid	6	10	33	52	14	66
12.Looduskeskkond	2	18	64	55	15	27
13.Noorsootöö	0	5	28	35	10	103
14.Noorte huviringid, huviharidus	2	3	38	37	21	80
15.Sotsiaalhoolekanne ja -teenused	0	1	33	25	7	113
16.Sportimisvõimalused	1	1	50	67	51	14
17.Täiskasvanute huviringid	2	7	35	38	25	75
18.Tänavavalgustus	9	28	66	42	15	22
19.Valla teede ja tänavate korrashoid	26	34	46	49	19	8

20.Vallasisene ühistransport	8	15	50	41	6	61
21.Ühisveevärk ja kanalisatsioon	14	9	46	31	35	47
Kokku %	3%	6%	25%	24%	14%	28%

2.5 Milliste valdkondade kvaliteedi ja/või kättesaadavuse parandamine on Teie pere jaoks praegu kõige olulisem?

Vastanute arvates vajavad enam parandamist valla teed ja tänavad ning jalgsi ja jalgrattaga liikumiseks soovitakse rohkem kergliiklusteid. Seejärel peetakse oluliseks kooliharidust ning selle parandamist. Võrdlemisi ühesuguse tähtsusega on vastanute jaoks ühisveevärk ja kanalisatsioon, tänavavalgustus ning avalik kord ja turvalisus. Sportimisvõimaluste parandamist ja lasteaiakohtade ning lapsehoiu kättesaadavust peavad seejärel oluliseks võrdne arv vastanuid.

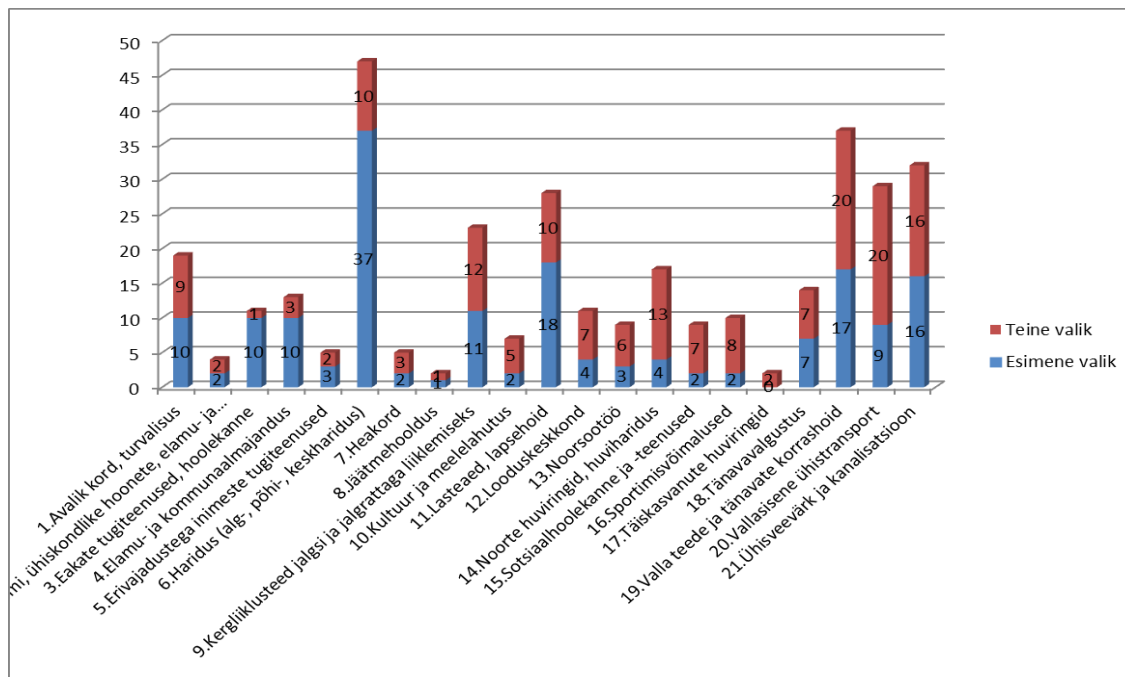

Joonis 12. Kõige olulisemad valdkonnad, mis vajavad kohest parandamist.

2.6 Kui te mõtlete oma pere vajaduste peale tulevikus, siis milliste valdkondade kvaliteedi ja/või kättesaadavuse parandamine on Teie pere jaoks oluline järgmise 4-5 aasta jooksul.

Vastanute arvates on 4-5 aasta pärast kõige olulisem koolihariduse parandamine. Sellele järgnevad teede ning tänavate korrashoid, ühisveevärk ja kanalisatsioon ning vallasisene ühistransport. Viiendana on vastanud nimetanud lasteaiakohtade kättesaadavust.

Tulemustest võib välja lugeda, et kui koheselt parandada teed ja tänavad ning rajada kergliiklusteid, siis nelja või viie aasta pärast need enam nii suurt investeeringut ei vaja ja olulisemaks muutub koolihariduse parandamine. Lasteaiakohtade kättesaadavus püsib vastanute arvates samal tasemel ka järgnevatel aastatel.

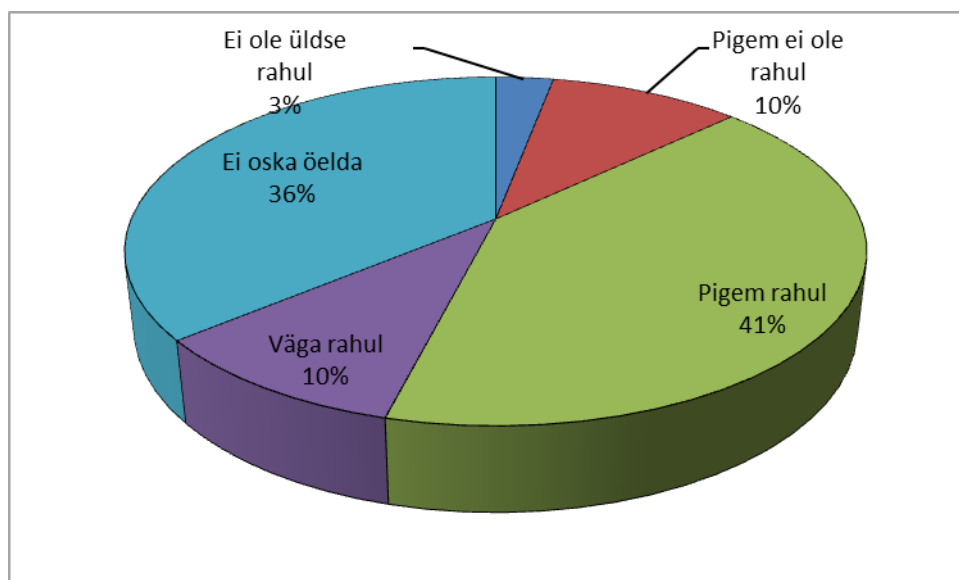

Joonis 13. Olulised valdkonnad, mis vajavad parandamist järgmise 4-5 aasta jooksul.

3. Küsitluse II osa - VALLAVALITSUS JA JUHTIMINE

3.1 Mil määral olete Saku vallas rahul vallavalitsuse järgmiste tegevustega?

Saku Vallavalitsuse tegevusega jäävad vastajad pigem rahule või ei oska hinnangut anda, sest kokkupuude puudub. Sama palju kui vastajatest oli rahulolematuid, oli ka neid, kes jäid vallavalitsusega väga rahule. 3% vastanutest ei olnud üldse rahul.

Joonis 14. Rahulolu Saku Vallavalitsusega üldiselt, %.

Üle poolte vastajatest jäid rahule klienditeenindusega, informatsiooni kättesaadavusega vallavalitsuse teenuste kohta, vallavalitsuse ja volikogu õigusaktide arusaadavusega ning Saku Vallavalitsuse maine ja lahtiolekuaegadega.

Tabel 4. Rahulolu Saku Vallavalitsuse tegevusega, vastajate arv, %

Vastus	Ei ole üldse rahul	Pigem ei ole rahul	Pigem rahul	Väga rahul	Ei oska öelda
1. Klienditeenindusega vallavalitsuses	6	15	89	23	50
2. Avalduste lahendamise ja tähtaegadest kinnipidamisega vallavalitsuses	6	21	61	15	80
3. Informatsiooni kättesaadavusega vallavalitsuse teenuste kohta	5	20	110	23	25
4. Vallavalitsuse lahtiolekuaegadega	3	12	87	26	55
5. Ooteajaga ametniku vastuvõtul	3	13	52	7	106
6. Vallavalitsuse ja -volikogu õigusaktide arusaadavusega	2	17	81	18	65
7. Kodanikeühenduste kaasamisega vallaelu korraldamisse	7	19	58	9	89
8. Külaseltside kaasamisega vallaelu korraldamisse	4	18	52	13	95
9. Vallaelanike kaasamisega vallaelu korraldamisse	8	34	60	10	70
10. Saku Vallavalitsuse mainega	8	16	99	34	25
Kokku %	3%	10%	41%	10%	36%

Vastajatel oli võimalik esitada ettepanekuid vallavalitsuse töö parandamiseks.

Esitatud ettepanekud võib jaotada kahte rühma – etteheited, manitsused ja konstruktiivsed ettepanekud.

Manitsused olid näiteks „vallavalitsuse poole pöördudes tunneb inimene, et on tulnud ametniku rahu rikkuma“ või „ametnike pealiskaudsus ja arrogants on lubamatud“ jne. Sellelaadsed manitsused on loetelust välja jäetud.

Ettepanekud vallavalitsuse töö parandamiseks:

1) Ühe probleemina toodi välja kirjadele (e-kirjadele) vastamata jätmist. Tehti ettepanek, et tuleb hakata registreerima kõiki elanike pöördumisi ja ka vastuseid, mis on saadetud nii paberkanalil kirjalikult kui e-posti teel. Sellisel juhul tekib reaalne ülevaade valla elanike probleemidest, mitte ei kao paljud probleemid ametnike e-posti lugemata meilide hulka, millele ei kavatsetagi vastata! Automaatvastuste asemel peaks toimuma päris vastamine valda saadetud kirjadele.

2) Valla veebilehe uuendamine. Koduleheküljel võiks järgida teenustepõhist struktuuri, mitte valla struktuuri. Näiteks peaks olema „sport“ eraldi suur pealkiri (inimesed, kes tahavad spordi kohta infot leida, ei otsi samal ajal infot kultuuri ega noorsootöö korralduse kohta) ja „sport“ all avaneksid eraldi pealkirjad Jalgpall, Ujumine, Suusatamine, Jäähoki jne, mille all on teenust puudutav info. Sport oli vaid üks näide.

Erinevate valdkondade (nt. ehitus) asjaajamisjuhised võiksid olla kodulehel detailsemalt üleval.

3) Lahtiolekuaegu tuleks muuta nii, et väljapool Sakut tööl käivad inimesed saaksid paremini ametnikega asju ajada.

4) Tõsta klienditeeninduse taset, vallaametnik peab olema ka nõustaja.

Ametnikud peaksid oma otsuseid tehes arvestama edasiviivate lahendustega. Keeldumiste korral tuleb anda seaduslikud põhjendused.

5) Vastajad tõid välja, et kõige keerulisem on ehituslubade, kasutuslubade, kaevupasside jms kinnitustega seonduv.

Väga raske on asju ajada ehituse ja planeerimisdokumentidega seonduvalt. Erinevatel kohtumistel ehitusametnikega antakse erinevat informatsiooni, esitatakse nõudeid, mis ei ole põhjendatud.

6) Vallavalitsuse töö ja juhtimine tuleb korraldada läbipaistvamaks, rohkem avatust. Rohkem nõuandeid, vähem trahve - hetkel meenutab rohkem kontrollorganit.

7) Kui arvata vallavalituse töö hulka ka Saku Majas toimuvaga kursis olek, siis siia kindlasti tähelepanu. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni lepingute ja muude dokumentide sõlmise kohta saadud info oli täiesti ebapädev. Valla hallatavad ettevõtted (Saku Maja) tuua vallaelanikele lähemale ja parendada nende mainet.

8) Parandada tuleb sidet elanikega. Jälgida, et vallaleht kirjutaks inimeste muredest. Praegu tegeleb toimetis ainult nn pehmete temadega. Jääb mulje nagu elaksime paradiisiaias.

9) Seltside ja vallaelanike kaasamise trend on hea, selles suunas lihtsalt edasi tegutseda ja hästi läbi mõelda kus see oleks võimalik ja tõhus. Kaasata rohkem vallaelanikke vallaelu korraldamisse, noori inimesi valla juhtimisse ja arengukavade koostamisse. Korraldada rohkem uuringuid, avalikke arutelusid ning kaasata ka äärealade elanikke. Rohkem võiks toimuda kohtumisi vallaelanikega, et olla kursis peamiste probleemidega.

10) Tähelepanu pöörata rohkem äärealadele, küladele, mitte ainult valla keskusele. Näha natuke rohkem valla põhjapoolset osa valla osana.

11) Võiks olla rohkem innovaatilisi meetodeid elanike kaasamiseks, nt *facebooki* lehe kaudu info jagamine. Luua keskkond sotsiaalmeedias info jagamiseks.

3.2 Milline on Teie hinnang Saku Vallavalitsuse hallatavate asutuste tegevusele?

Üle poolte vastajatest (60,5%) ei osanud anda hinnangut Saku Vallavalitsuse hallatavate asutuste tegevusele kuna otsene kokkupuude puudub. Enamus hinnangu andjatest (36% vastajatest) hindas hallatavate asutuste tegevust heaks või väga heaks.

Tabel 5. Rahulolu Saku Vallavalitsuse hallatavate asutustega, vastajate arv, %

Vastus	Mitterahuldav	Rahuldav	Hea	Väga hea	Ei oska öelda
1. Kajamaa Kool	1	5	18	5	154
2. Kurtna Kool (koos lasteaiaga)	0	5	28	18	131
3. Saku Gümnaasium	2	13	69	27	71
4. Saku Lasteaed Päikesekild	0	5	39	28	110
5. Saku Lasteaed Terake	0	5	24	27	125
6. Saku Valla Noortekeskus	1	9	35	14	122
7. Saku Valla Spordikeskus	2	10	58	50	62
8. Saku Vallaraamatukogu (sh teeninduspunktid Sakus, Kiisal Kurtnas, Kajamaal)	0	6	46	87	44
9. Saku Huvikeskus	0	10	52	25	103
10. Saku Muusikakool	0	2	25	21	134
11. Saku Päevakeskus	0	2	15	16	148
12. Kiisa Rahvamaja	4	4	23	29	123
Kokku %	0,5 %	3%	20%	16%	60,5%

3.2.1 Hinnangu andjate kommentaarid on järgmised:

Koolid

Kajamaa kool vajab remonti ja toitlustus on kehvake.

Kurtna Kool on parim, teeb oma tööd südamega ja väga hästi, eesotsas noore direktoriga (Priit Jõe).

Saku Gümnaasium annab lastele head haridust. Rohkem võiks rõhku panna laste loovuse arendamisele. Gümnaasiumi algkoolis tehakse suurepäraselt sisulist tööd, kuid arengut ja isegi taseme hoidmist takistab ruumikitsikus. Selle lahendus peaks olema lähiaja prioriteet. Algkoolis klassid liiga suured, puudub individuaalse arengu toetamine. Informatsioon liigub liiga aeglaselt. Eriti esimesse klassi minevate laste suhtes. Vanemad kellel läheb kooli esimene laps tahaks varem saada infot lapse klassi saamise ja vajalike koolitarvete kohta.

Ollakse rahul ka Saku Gümnaasiumiga, kuigi mitte osade õpetajatega. Ei olda rahul progümnaasiumi programmi ega korraldusega. Tegemist on laste frustreerimise ja sildistamisega, mitte nende heaolu ja õppimisvõimaluste parandamisega. Motivatsiooni õppimiseks tuleb leida muudel viisidel. Gümnaasium peaks loobuma põhimõttest "meil on alati nii tehtud" ja kaaluma uudsemaid lahendusi (nt võõrkeelte õppe puhul rohkem keelekombinatsioone, juurutama innovaatilisemaid õppemeetodeid vms).

Saku Gümnaasium ei ole seni väga tähelepanu pööranud sõbraliku õhkkonna loomisele, seda nii õpetaja-õpilase suhtes kui õpilaste omavaheliste väärtushinnangute kujundamise vaates. Oluline oleks pöörata tähelepanu sellele, et kõik end koolis hästi tunneks.

Gümnaasiumil võiks olla oma köök. Arvatakse, et parandamatult vägivaldsed lapsed võiks eraldi koolis käia.

Lasteaiad

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Päikesekillu lasteaia töötajad, maja ja ka töökorraldus on lihtsalt esmaklassilised (seal on käinud kõik mu 4 last)“.

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Terake on eeskujulik lasteaed“.

Vapustavalt aktiivsed tegevuskavad: näiteks võimlemispidu, matkad loodusesse, huviringid, lastega teatri tegemine.

Kurtna lasteaeda kiidetakse, kuid tuntakse muret ka turvalisuse osas - lapsed on olnud ilma järelevalveta õues, lasteaia territooriumil on kummaline auk, mis on väikelastele ohtlik (jääb selgusetuks selle augu otstarve).

Kogu väikese Terakese ümber toimunu jättis halva mulje terve aasta jooksul. Skeptiline suhtumine väikese Terakese suhtes on olnud õigustatud. See asukoht ja maja ei ole siiski parima lahendusega arvestades lasteaia vajadusi. Puudulik mänguväljak, tihe liiklus, pidevad teetööd ümberringi. Lisaks kahe sõimerühma kokkupanek jne. Kasvatajad kardaksid nagu lastega üldse väljas käia, sest lapsed on ka ilustate ilmadega toas.

Vastajad hindasid valla pingutusi lasteaia kohtade loomise osas ning lootsid, et see töö jätkub.

Samas ei peetud võimalikuks, et Saku alevikus elavale lapsele pakutakse kohta Kurtna lasteaeda. Toodi välja, et kasvatajate tööd peaks kontrollima, sest laste omavahelistest tülidest ei tehta välja, lastel lastakse kakelda, kasvatajad tegelevad kõrvaliste asjadega või lobisevad kusagil omavahel niisama.

Saku Valla Noortekeskus

Noortel peaksid olema vaba aja veetmiseks väga head tingimused, sest tihti on kodud nõrgad.

Saku Valla Spordikeskus

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Spordikeskus on asendamatult meie pere jaoks“

Spordikeskus on väga heal tasemel, toimib laitmatult, peaaegu alati positiivne emotsioon. Soodsa hinnaga piisavalt võimalusi erinevate spordialade harrastamiseks.

Spordikeskuses pole näha ega tunda arengut. Võiks olla suurem rühmatreeningute valik kuna hetkel on olemasolevad ülerahvastatud. Väga palju on rahvast – spordikeskus on suurele vallale ilmselt kitsaks jäämas.

Spordikeskuselt oodatakse rohkem avatust, paremat info kättesaadavust, kodulehe arengut, paremat riietus- ja pesemisruumide korrashoidu. Ruumid on aegunud ja vajavad uuendamist. Jõusaalis on palju elementaarseid asju puudu. Saun võiks olla ka II korrusel.

Saku Vallaraamatukogu

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Kõige parem paik Sakus on raamatukogu“.

Väga õdus ja tore koht on Saku raamatukogu, kus on alati hea teenindus ja palju huvitavaid näitusi. Raamatukogu töötajad teevad oma tööd südamega ja väga hästi.

Oli ka teistsugust arvamust. Raamatukogus oleneb teenindus inimesest kes laua taga on. Vallaraamatukokku Sakus ei taheta minna peale seda kui töötajatel on kästud suunata inimene arvutist raamatut otsima, mitte aidata tal leida seda riiulist, hoolimata sellest kui ühtegi inimest raamatukogus ei viibi. Lahtiolekuajad suvel ei sobi.

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Külastan tihti Kiisa raamatukogu ja ainult positiivne hinnang“. Kiisa ja Kurtna raamatukogus on väga hea teenindus. Kiisa raamatukogu ruumid on väljaspool igasugust arvestust.

Saku Huvikeskus

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Meeldib, et lastel on võimalik tegeleda Sakus väga paljude erinevate huviringidega“.

Huvikeskus võiks korraldada rohkem üritusi täiskasvanutele ning need võiksid toimuda nädalavahetustel. Huvikeskus võiks olla loovam. Tüdrukutele võiks olla showtantsu ring.

Huvikeskus võiks korraldada huvitavate kohtumiste klubisid ja arutelusid. Väga meeldisid Merle Hillepi aegsed filmiõhtud koos aruteludega.

Saku Muusikakool

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Muusikakoolis sügisel vist soovitud pilli valida ei saa, vähe lõpetajaid“. Lapsevanemal puudub ülevaade muusikakoolis käiva lapse hinnete ja ka koolis kohalkäimise kohta. Peaks olema e-kooli taoline lahendus.

Saku Päevakeskus

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Saku Päevakeskus on teadusasutuse mõõtu, klient alati oodatud, temast hoolitakse“. Päevakeskus tegutseb mitmekülgselt.

Kiisa Rahvamaja

Küsimustikule vastaja kommentaar: „Kiisa Rahvamaja on parim mis meil on“.

Rahvamaja tegevus on tulemuslik, väga koostööaldis, väga külastajakeskne, alati meeldivalt üllatav. Rahvamajja ei mahu ammu enam ära soovijad kultuuriga tegelema. Rahvamaja on väga halvas olukorras.

Oli ka teistsugust arvamust. Rahvamajas ei ole huvitavaid tegevusi, üritusi nagu varasematel aastatel. Noortele ei ole praktiliselt mingeid tegevusi ning samas ei tööta ka noortekeskus.

Täiendavalt lisati, et Kurtnas puudub rahvamaja või koht, kus rahvas saaks koos käia. Kurtna ja Kiisa vahel puudub ühendus - AS Samat nõõrib hingeenda ja suvehooajal on bussid paksult täis Aespa suvitajaid. Kurtnasse pole võimalik sõita.

3.3 Nimetage milliste infokanalite kaudu sooviksite saada senisest enam infot ning olla kursis valla juhtimise ja elu-oluga?

Tabel 6. Infokanalid mille kaudu soovitakse saada senisest enam infot, vastajate arv, %

Vastus	Ei ole vajalik	Jah, veidi enam	Jah, oluliselt enam
1.Ajaleht Saku Sõnumid	30	90	58
2.E-post	85	58	33
3.Isiklik näost-näku suhtlemine vallavalitsuse töötajatega	123	44	10
4.Koosolekud, nõupidamised vallas	109	59	9
5.Sotsiaalmeedia	65	84	27
6.Teadete tahvel alevi/külas	54	85	40
7.Valla koduleht internetis koos tagasiside võimalusega	18	77	84
8.Vallarahva ühised üritused	26	108	44
Kokku %	36%	43%	21%

4. Küsitluse III osa - KODUPIIRKONNA ARENDAMINE

4.1 Mis tuleks Teie külas/alevikus kõige kiiremini korda teha?

Juuliku küla

Teed, tänavavalgustus, kanalisatsioon, kergliiklusteed. Soovitakse Nurme ja Paju tee katmist asfaldiga, et vähendada tolmu. Rajada kergliiklustee Oja tänava pikendusest kuni Luha teeni. Kaevata magistraalkraav, et lõpetada üleujutused Nurme tänava äärsel alal. Optilise sidekaabli paigaldamine, sest hetkel igasugune traadiga side kogu külas puudub.

Jälgimäe küla

Soovitakse lastele mänguväljakut, suurtele koosolemiskohta ja kergliiklusteed Jälgimäe tee äärde Tänavasilmast Saku poole. Korda tuleks teha teed, kanalisatsioon ja bussiühendus.

Kajamaa küla

Küladevahelised ja vallasisesed kruusateed.

Kanama küla

Teede korrashoid on kõige olulisem. Lageda tee. Kanalisatsioon.

Kasemetsa küla

Teed, vesi ja kanalisatsioon, tänavavalgustus.

Kasemetsa külal puudub ühtsus, pole moodustatud külaseltsi, valitud külavanemat jne, seega tuleb luua Kasemetsa külaselts.

Kiisa alevik

Ehitada uus rahvamaja. Leida võimalused perearstile, apteegile ja Eesti Postile ruumide rentimiseks.

Soovitakse lasteaeda, laste mänguväljakuid, noortele õues tegutsemiseks rohkem võimalusi, vee- ja kanalisatsioonitrassi ehitust. Remontida Lepa tänav, Kasemetsa tee (EL rahadega paigaldada valgustus). Väikesed tänavad tolmuwabaks muuta. Alevikus kergliiklustee valgustada. Paigaldada tänavasildid. Turg - korralikud müügitingimused-paviljonid. Heakord. Vanapaberi kogumine.

Kurtna küla

Korrastada endine haudejaam. Rajada külaplats kus oleks võimalik üritusi korraldada.

Seni korda tegemata külasisesed tänavad. Transpordi korraldamine suvehooajal Kurtnast linna ja tagasi. Tiigid puhastada. Liikluskorraldus.

Lokuti küla

Kergliiklusteed, külateed. Ühisveevärk ja kanalisatsioon. Küla kokkusaamise ruum. Tõdva poe ja Lokuti vahele jalakäijatee.

Metsanurme küla

Metsanurme külas vajavad teed ja tänavad remonti. Vaja on kergliiklusteid ja tänavavalgustust ning ühisveevärki ja -kanalisatsiooni. Puhastada vee ärajuhtimiskraavid väljaspool ühistuid.

Männiku küla

Paar külasisest teelõiku.

Roobuka küla

Eelkõige vajaks ülevaatamist teede seisukord. Laste mänguväljak Kiisale ja spordiplats (turvalisus + reeglid kasutamiseks). Vee- ja kanalisatsioonitrass.

Saku alevik

Teed ja tänavad, kergliiklusteed ja tänavavalgustus. Konkreetselt nimetati Üksnurme tee, Nurme tänav kuni Laagri teeni, Männi tee, Tallinna mnt 19/21 majade esine tee, Tallinna mnt-lt Ülase tänavale sisse sõites on paremale suunduva harutee nurgas pikemat aega suured augud, Saku aleviku osade sõiduteede ääres ei ole jalakäijatele jäetud turvaliseks kõndimiseks riba, sõiduteed mis on seoses ühisveevärgi projektiga üles kaevatud. Taastada remonttööde eelne seisukord/haljastus. Põik tänava sõidutee ääres on äärekivid ja jalakäijatele pole jäetud turvaliseks kõndimiseks ruumi. Muuta tolmuwabaks kruusakattega tänavad.

Asulasiseseid teid võiks ehitada äärekividega ja teeäärse haljastuse lahendamise, mitte jätta kõik teeääred killustiku alla.

Vahtramäele tuleks paigaldada tänavavalgustus tänavatesse kus seda veel pole, vähemalt Lukussepa teele paigaldada asfalt. Tariku tänava tänavavalgustus, seal elab palju lapsi ja sügisel-talvel on liikumine üksinda praktiliselt võimatu.

Lagunevad majad võiks korda saada, metsaalused, rongijaama ümbrus, apteegi esine plats ja sealne parkimiskorraldus, prügimajandus samas piirkonnas (apteegi juures). Männiku järve ja Tammemäe karjääri heakorra järjepideva hoidmise küsimus.

Rahul ei olda AS Saku Maja teenuse ja hindadega. Saku Maja teenindajad peaksid lähtuma sellest, et Saku elanikud/ühistud/ühisused on nende kliendid, kellesse ei saa üleolevalt suhtuda. Ülase tänavale sooviks tsentraalse soojavee tarbimise võimalust.

Lahendada kooli ruumiprobleemid. Ehitada kool ja lasteaed. Ehitada uus algkooli hoone.

Luua nii palju lasteaiakohti, et täielikult kaoksid lasteaia järjekorrad. Kooli mahutavuse küsimus.

Kultuurisündmused võiks tulla vahel rohkem "väljast". Kohalikul tasandil huvitegevuse korraldamise eest ei tohiks küsida kohalikes asutustes ruumirenti.

Prügikaste koerte väljaheidete viskamise jaoks on vähe - neid võiks tihedamini tänava äärtes olla. Koduloomade pidamise küsimus (hooletud loomade omanikud, ohtlikud koerad, reostus, loomade pidamine kitsastes oludes).

Et talvel ja suvel võiks lastega või koeraga jalutada metsateedel, ilma et suusatajad või sportijad mõnitaks ja ära ajaks.

Ühistransport, selle ühenduvus Tallinna ühistranspordiga (eelistatavalt Tallinna liinide pikendamine Saku valda) ja naabervaldadega. Raudteeühenduse ja rongiaegade parem ärakasutamine ja sellest tulenev paindlik bussiliinide planeerimine sinna, kuhu on sõitjaid.

AS Samati ühistranspordi monopoli likvideerimine, rohkem avalikke liine kommertsliinide asemele. Septembrist kuni maini võiks SAMAT väljuda Tallinnast 22.30.

Vallamaja fassaad, raudteejaama perroon (Männikul tehti, Sakus mitte), Teaduse ja Juubelitammede tee nurgal asuv endine näitusehoone (mis põlengus kahjustada sai kunagi).

Tühjalt seisev maja Aasa tänava alguses ja planeerida sinna midagi mõistlikku, et välja arendada Saku keskus. Mitte teha seda kuskile Tehnika tänava piirkonda.

Vaba aja veetmise kohti sh noortele juurde teha, söögikohti, parke jne.

Laste mänguväljakud ehitada elurajoonide juurde.

Taastada tiigid ja teha ujumiskoht.

Sularaha kättesaadavus Õlletehase piirkonnas.

Parklate ja prügimajade rajamise korraldamine.

Tasuta vallaleht igasse koju.

Rändlindude toitmise keelamine.

Hakata kiiremas korras mittetulundusfondist toetusi eraldama alevikule, sest siin on elanike kontsentratsioon kõige suurem - abi ebaoproportsionaalselt kõige väiksem. Näiteks korteriühistutele, heakorrale, teedele, mänguväljakutele jne.

Saustinõmme küla

Vald võiks kaasa aidata sellele, et valla metsades prügi mahapanek oleks igati takistatud – hoiatavad sildid, teetõkendid, veebikaamera metsa sissesõiduteele. Hetkel on RMK metsa väljaveo tõttu teed Tallinna ringteele avatud ja sellega on kaasnenud reostuse kasv metsas (külmkapid, olmeprügi, remondijäätmed jne).

Soovitakse paremat ühistransporti ning kergliiklusteed Tallinna ja Saku keskusega.

Tagadi küla

Tagadi võiks olla ka see küla, kus teeäärseid alasid niidetakse (külas sees) ja mitte ainult seda meetrit tee servast. Korrastada Tagadi-Kurtna matkaraja metsaalune.

Tammemäe küla

Korrastada teed, tänavad, tänavavalgustus, rekonstrueerida Jõe tänav, valgustatud kergliiklustee Alexela bensiinijaamast Tammemäe või Männi teeni.

Tammemäe küla lapsevanematele on väga suureks mureks, kuidas lapsed hakkavad turvaliselt kooli ja sealt tagasi koju saama ületades Tallinna ringteed.

Tõdva küla

Vee- ja kanalisatsioonitrass. Kergliiklustee Tõdvalt Kiisale ja kergliiklusteed mis ühendavad Tõdva Sakuga. Kruusatee tolmuwabaks muutmist tiheasumis.

Tulevikus lisada bussimarsuuti Kõrnumäe tee bussipeatus. Soovitakse ootepaviljoni Traani bussipeatusesse. Kõrnumäe tee kraavid on prahti täis. Lagunev hoone Tõdva/Kasemetsa piiril.

Tänassilma küla

Rekonstrueerida Tänassilma tee. Vallale kuuluvad sõiduteed. Tänassilma-Laagri tee äärne kergliiklustee tuleb lõpuni välja ehitada.

Üksnurme küla

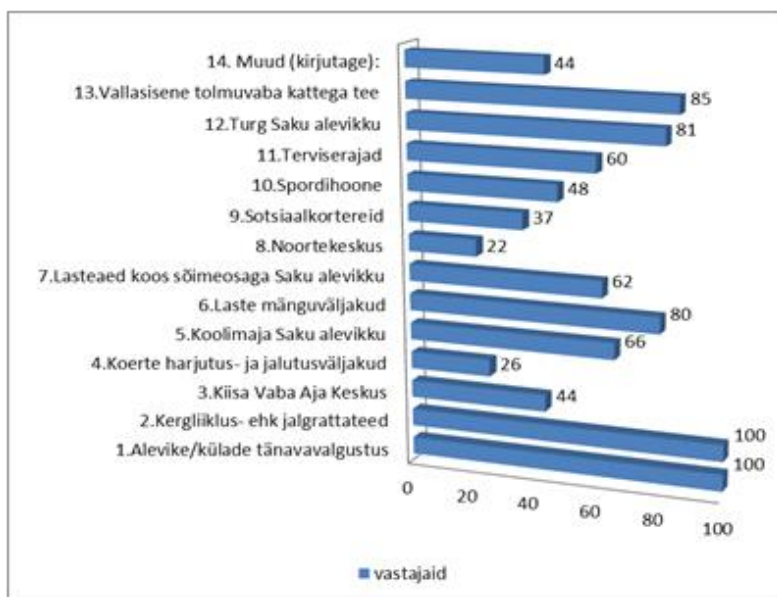
Teed, kanalisatsioon, ühisveevärk ja tänavavalgustus.

Kindlasti on vaja kergliiklusteid ja veidi rohkem valgustust. Rohkem teha koostööd Saku konstaabliga, kes kontrolliks nii kiiruse ületamist kui juhtide kainust. Autode romula juures pargivad kitsale teele treilerid ja teevad selle tee veel ohtlikumaks.

Üksnurses paigaldada kaablit, et inimestel oleks tänapäevases maailmas võimalik liituda ka mitte õhu kaudu leviva digi TVga.

4.2 Järgnevalt on loetletud valla arengukavast rida võimalikke objekte. Märkige need objektid, mida peaks Teie arvates rajama.

Üle poolte vastajatest pidas oluliseks rajada alevikesse ja küladesse tänavavalgustust ja kergliiklusteid. Peaaegu pooled soovisid vallasiseseid tolmuva kattega teid, laste mänguväljakuid ja turgu Saku alevikku.

Joonis 15. Loetletud objektid valla arengukavast mida peaks rajama, vastajate arv

Muud objektid mida rajada olid järgmised:

Uued moodsad korterelamud, prügimajad väiksematesse küladesse, vabaõhulava, bussi peatuse paviljoni Traanile, ujumisaigad karjääridesse, vanadekodu, *skateparki*, *bowlingut*, Saku mõisaparki laululava, vabaõhuürituste toimumiskohta, noorukitele vabaaja mängu- ja kogunemiskohti, lapsehoidu lastele kellele pole munitsipaalkohta, Kurtina tiike, ühistranspordisõlme Saku raudteejaama juurde koos auto ja jalgrattaparkimisega ning sõidugraafikute ühendamisest.

Sooviti vallasise ühistranspordi parandamist, kergliiklustee valgustust Saku-Kajamaa-Kiisa tee äärde, kergliiklusteed Juulikule, Sakus tänavatele tähistest või suunaviitade paigaldamist, Tammemäe külast ülekäigurada või tunnelit Saku alevikku.

Tänassilma-Laagri teed soovitakse tolmuva kate alla ning detailplaneeringu järgset trassi ja kergliiklusteed samal trassil.

Kiisale sooviti korralikku turgu, koolimaja ja lasteaeda, spordiväljakut, perearsti, ühisveevärki ja kanalisatsiooni, välja arendada aleviku keskus.

Esitati ettepanek, et ehitada Kurtina Kooli maja täielikult koolimajaks ja Kiisale lasteaed (sinna kuhu kunagi oli plaan rajada koolimaja). Tänapäevaks on koolimaja jäänud väikseks ning see

lahendaks ruumipuuduse. Ehitades Kiisale lasteaia on lahendatud ka valla lasteaiakohtade probleem. Kiisale on väga hea tuua lapsi nt Kasemetsa elanikel, kes tänasel päeval eelistavad Saku lasteaedu nende läheduse tõttu.

Veel ettepanekuid:

Paigaldada kergliiklusteede äärde istepinke ja koerte väljaheidete kogumise kaste.

Taastada või lammutada Teaduse tänaval aastaid seisnud põlenud hoone.

Piirata liikluskiirust veel osadel sirgematel lõikudel, nt Teaduse tn Tiigi poolne ots, Nurme tn jne.

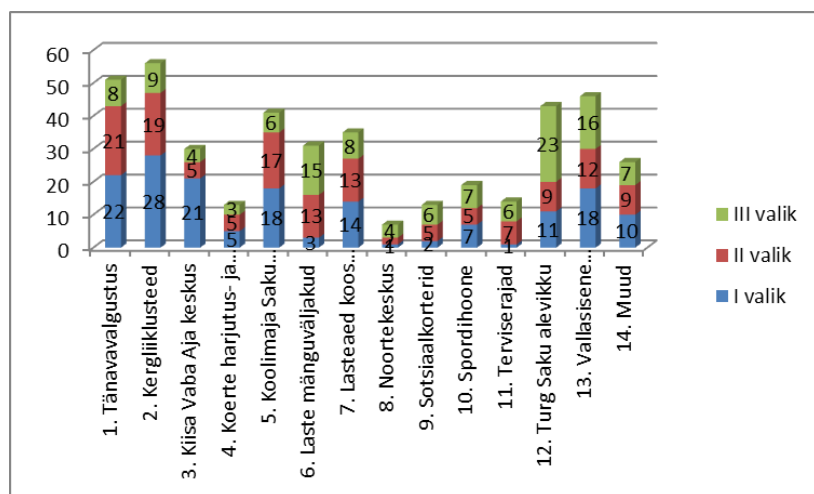
Jalgratta rendi ja remondi teenust suvel.

Rajatised on kõik olemas, nüüd tuleks tegeleda inimestega, et nad nende objektide keskel ennast hästi tunneksid.

4.3 Märkige kuni kolm objekti eelmise küsimuse loetelust mis tuleks rajada esmajärjekorras.

Esmajärjekorras rajatavateks objektideks olid kergliiklusteed, tänavavalgustus, Kiisa Vaba Aja Keskus ja vallasisesed tolmuvaabakatted. Sellele loetelule järgnesid koolimaja ja lasteaed koos sõime osaga Sakku.

Teise valikuna toodi jälle välja tänavavalgustus, kergliiklusteed ja koolimaja. Kolmandaks valikuks osutus kõige enam Saku turg. Nagu jooniselt 15 ja ka 16 nähtub, on tänavavalgustus, kergliiklusteed ja tolmuvaabad teed aktuaalne teema.

Joonis 16. Objektide loetelu valla arengukavast mida peaks rajama esmajärjekorras.

5. Küsitluse IV osa - KOHALIKUD ELU-OLU TEENUSED

5.1 Kas Teie külas/alevikus (või kuni 3 kilomeetri kaugusel Teie kodust) pakutakse püsivalt järgmisi teenuseid? Kas nende teenuste pakkumine on vajalik Teie külas/alevikus?

Tabel 7. Teenuste vajalikkus külades, vastajate arv, %

Vastus	Ei pakuta	Jah pakutakse	Ei tea kas pakutakse	Pole vajadust	Võiks olla	Jah kindlasti
1. Apteek	65	108	4	23	21	54
2. Autode remontimine	40	113	25	25	20	37
3. Juuksur	52	115	11	23	22	41
4. Kino	132	2	10	63	49	5

5. Kodumasinade ja -tehnikate remontimine	79	15	65	37	54	7
6. Kohvik, baar, restoran	59	86	21	34	40	27
7. Pangateenused	108	23	22	32	48	41
8. Postiteenus	45	131	4	13	12	65
9. Sularaha sissemaksmine	112	10	30	41	41	42
10. Sularaha väljavõtmine	59	109	5	9	16	73
11. Toidu- ja esmatarbekaupade kauplus	18	159	1	3	10	71
12. Tööstuskaupade kauplus	63	90	7	21	26	51
Kokku %	26%	30%	6%	10%	11%	16%

5.2 Kus Te kasutate enamasti järgmisi teenuseid?

Tabel 8. Teenuste kasutamise asukoht, vastajate arv, %

Vastus	Oma külas/alevikus	Mujal valla piires	Väljaspool valda	Ei kasuta üldse
1. Apteek	90	43	78	1
2. Autode remontimine	39	15	114	28
3. Juuksur	35	22	120	12
4. Kino	0	4	165	16
5. Kodumasinade ja -tehnikate remontimine	6	5	141	35
6. Kohvik, baar, restoran	27	24	145	12
7. Pangateenused	14	14	167	3
8. Postiteenus	101	47	45	6
9. Sularaha sissemaksmine	1	10	132	43
10. Sularaha väljavõtmine	86	41	89	4
11. Toidu- ja esmatarbekaupade kauplus	121	52	60	1
12. Tööstuskaupade kauplus	38	28	148	4
Kokku %	23%	13%	58%	7%

Hinnangu andjate kommentaarid on järgmised:

Kanama küla elanik vastas, et elatakse kohas, kus ilma autota ei saaks hakkama. Kui autot ei omata, siis võib tee osutuda liiga pikaks, et käia jala süüa ostmas. Küladesse kohapeale ei ole vaja eelpool loetletud teenuseid.

Kiisale soovitakse sularaha väljavõtmise pangautomaati kuna vaja sularahaga asju ajada (turg, jm teenused). Ka Roobuka elanikud pidasid sularaha väljavõtmise pangautomaati vajalikuks. Postiteenuses Kiisal ei olda enam kindel kuna postkontor pikemat aega suletud. Enamuse ajakirju ja ajalehti toob Ekspresspost ning postiautot kasutatakse vaid reklaamide kuhjamiseks postkasti. Nagunii olid Kiisa postkontori lahtiolekuajad tööinimesele ebasobivad ning pakke saab praegusel ajal ka pakiautomaadi kaudu. Kindlasti on postkontori olemasolu tähtsam pensionäridele.

Esmased teenused praegusel ajal peaksid ikka ühes alevikus kindlasti olema. Kiisal on vaid üks halva valikuga toidupood. Võiks olla alternatiive.

Kiisale on vaja veel spordihoonet, laste mänguväljakuid ja apteeki.

Kurtna elanikud vastasid, et sooviksid kauplust ja sularaha väljavõtmise võimalust (kuid arusaadavalt on see panga otsustada). Vastaja kommentaar: „Iga inimene on teadlikult oma elukoha valinud ning olukorraga tuleb leppida. Kurtnas puudub absoluutselt kõik eelnimetatu. Suvel on kergem hakkama saada ja talvel raskem“.

Lokuti küla elanik tegi ettepaneku, et Tõdva poodi võiks kasutada frantsiisikontori näol, et lihtsustada külaelanikele pangateenuste kättesaadavust.

Metsanurme küla elanikud vastasid, et kuna Sakus on enamus asutusi olemas, siis ei nähta vajadust nende dubleerimiseks külas. Suurem osa teenuseid jääb 5-8 km kaugusele. Soovitakse, et ka Selveris oleks apteek, mis on avatud kauem kui 18-ni. Soovitakse kohvikut vm söögikohta kus perega nädalavahetusel või argipäeva õhtul mõnus istuda ja süüa (nt nagu Tipo Laagris). Metsanurmes "Rehe muuseumi" juures võiks olla postkast kirja saatmiseks.

Saku aleviku elanik leidis, et enamuses on kõik vajalik olemas, kuid soovitakse siiski sularaha sissemakse võimalust pangaautomaati. Sularaha väljavõtmise automaat võiks olla Säästumarketi juures.

Ollakse rahul pakutavate teenustega ja nende kvaliteediga.

Soovitakse korralikku kohvikut kuhu on meeldiv sisse astuda ja taskukohase hinnaga värskeid saiakesi, kooke, kohvi, teed osta ja ka kohapeal süüa.

Puudust tuntakse jalanõude- ja riidekauplustest. Soovitakse kinoõhtuid.

Juuksuriteenus on küll olemas, kuid miinuseks on see, et töötab ainult nädala sees.

Vald võiks koostada teenusepakujate "kataloogi" mis sisaldaks ka FIEsid ja muidu tublisid töömehi kes näiteks osutaks ehitus- ja siseviimistlustöödel abi.

Saustinõmme küla keskpunktiks peetakse poodi: „Seal liiguvad inimesed ja seal liigub informatsioon“. Igas külas ei peagi olema poodi, kuid olemasolevat taristut arvestades võiks poode laiendada, pakkuda juurde teenuseid, mille järgi on nõudlust (pank, juuksur, keemiline puhastus jms).

Kuna küla on väike, ei nähta ka suurt vajadust teiste teenuste pakkumiseks.

Tagadi küla elanikud leidsid, et internetis pakutakse suurt osa nendest teenustest ja ollakse juba harjunud, et Tagadil ega läheduses suurt midagi pole. Hädavajalik on postkontori teenus. Kiisalt selle likvideerimine oli suur viga, kuna lähima postkontorini jääb nüüd 10 km. Samuti võiks Kiisal olla pangaautomaat.

Tammemäe küla elanik arvas, et Sakus võiks söögikohti küll rohkem olla, kui üks mossis teenindusega baar. Külalisi võtaks teinekord hea meelega kuskil kohvikus vastu või käiks kogu perega nädalavahetuse hommikul näiteks pannkooke söömas. Väga hea on ehitus- ja kodutarvete kaupluse olemasolu.

Tõdva küla elanik arvas, et kui oleks kergliiklustee Sakuni, siis oleks enamus mured lahendatud. Tööstuskaupa võiks rohkem olla. Oleme ilmselt Saku ääremaa ja määratud väljasuremisele. Teenused valdavalt kaugemal kui 3km.

Tänassilma piirkonnas on enamus teenuseid hästi kätte saadavad, kuid need on koondunud Saue valla tõmbekeskusesse, Laagri alevikku ja selle lähedale. Samuti on 3 km kaugusel Tallinnas asuvad kauplused, seega on teenused enamasti kaetud.

Peamised vajadused katab Laagri Maksimarket (Saue vald) ja muud poed seal. Hea ühendus on oluline, ka jalgsi ja jalgrattaga.

Kuna **Üksnurme** küla asub Saku keskasula lähedal, siis saadakse hakkama. Peale Selveri tulekut võib väga rahul olla oma kodukandis pakutavaga. Täiendavalt soovitakse sularaha sissemakse võimalust.

5.3 Kuidas olete oma kodukandis rahul järgmiste riiklike teenuste kättesaadavusega?

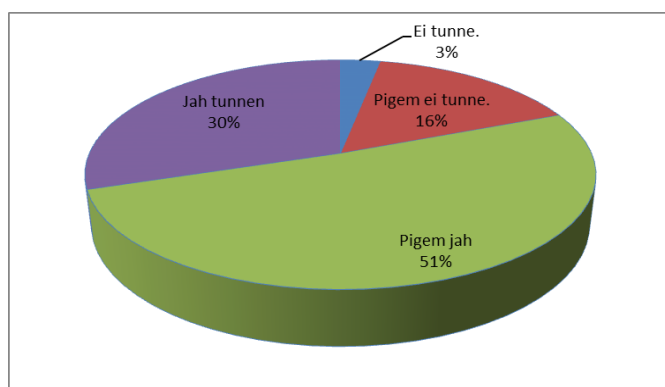
Tabel. 9. Rahulolu riiklike teenuste kättesaadavusega, vastajate arv, %

Vastus	Väga rahul	Pigem rahul	Pigem ei ole rahul	Üldse ei ole rahul	Ei oska öelda
1. Kiirabi	14	69	24	2	74
2. Perearst	32	74	28	15	34
3. Politsei ja korrakaitse	6	62	38	12	65
4. Tuletõrje ja päästeteenistus	12	51	21	5	94
Kokku %	9%	35%	15%	5%	36%

36% vastanutest ei osanud küsimusele vastata, sest kokkupuude puudus. 44% vastanutest jäi rahule ning 20% ei olnud teenustega rahul.

6. Küsitluse V osa - TURVATUNNE KODUKANDIS

6.1 Kas Te tunnete end oma kodukohas turvaliselt?

Joonis 17. Turvatunne kodukandis, %

Hinnangu andjate kommentaarid on järgmised:

- 1) Politsei kättesaadavus on halb. Politsei ei tule kutse peale kohale - ütleb, et on Paldiskis ja väljasõit ei ole otstarbekas. Politseinike ei ole kohanud aasta jooksul (Metsanurme), Kiisal on politseid väga harva. Kui kord turvafirmasse helistasin (1911), siis teatati mulle, et teenust osutatakse vaid Sakus, mitte Kiisal. Politsei võiks olla rohkem nähtav ja kontrollida ka pimedal ajal, et liiklejad oleksid nähtavad. Valla konstaablit pole Tänassilma külas veel kohanud! Võiks tulla meiega rääkima. Kohalik konstaablipunkt võiks töötada ööpäevaringselt.
- 2) Päästekomando likvideerimine, puudub tuletõrje- ja päästeteenistus, korrakaitse. Vajadusel tuleb abi kaugelt.
- 3) Paar aastat tagasi oli siin (Üksnurmes) turvalisem elada. Koostööd tehti Falcki nime kandnud turvafirmaga, siis oli vähemalt teada, et nemad liiguvad pidevalt ringi. Politseid ei märka vallas peaaegu üldse. Vahest harva juhtub mööda sõitma või poes käima.
- 4) Korduvad vargused korteritest, garaažidest ja keldritest. Noored rüüstavad suvilaid. Politsei ei vaevu varguseid lahendama. Viimasel talvel sagesid vargused autodest kuna tänavavalgustus oli puudulik.

5) Liikluseeskirjade täitmine autojuhtide poolt jätab soovida. Kihutamine asumites - puuduvad 50 km/h piirangud, majadevahel 30 km/h. Kõrvaltänavatel krossimootorrataste ja ATV-ga kihutavad sõitjad oleks vaja korrale kutsuda. Autod ja rollerid kihutavad täistuuridel Jaama tänaval ja mujal Sakus - samuti õueala märgiga Pargi tänaval, Kiisa staadionil.

6) Talvel on pimedas päris õudne kui tänavavalgustus ei põle. Oleks tänavavalgustus tasemel pimedal ajal, siis oleks ohutu sõita jalgrattal ja kõndida jalaluid murdmata (Jõe tn ja teised põiktänavad Tamme teeni).

7) Rahvast on palju juurde tulnud, inimesed on võõramad/neutraalsemad.

8) G4S ei ole enam valla koostööpartner varasemal kujul, seega puudub neil huvi ja kohustus sekkuda korrarikkumistesse - olgu selleks siis kihutajad või purjutajad Saku pargis.

9) Kiisa toidupoe juures võiks olla turvakaamera, samuti ei ole teada, kas rongijaama turvakaamera toimib. Need kohad on sageli Kiisa noortele joomise ja laamendamise kohtadeks. Sõidetakse autodega joobnult ja reostatakse ümbrust.

Saku mõisapark kubiseb räuskavatest ja purjus noortest ja ka külajoodikutest. Sama peab täheldama jaama ümbruse kohta.

10) Suukorvita lahtised ja suured hulkuvad koerad. Tariku tänaval on mitu koera, kes alati on peaaegu aiast üle saamas ja hauguvad nii, et ka suurel inimesel tuleb nutt peale. Hulkuvate ja ründavate koerte pärast on võimatu sõita Kiisa rattateel.

11) Distsipliinita isikud. Öörahu jätab suvel soovida. Inimesed kes tarvitavad kogu aeg alkoholi on ebameeldivad lasteväljakul (Kiisal). Saku väljakutel on imelikke kogunemisi.

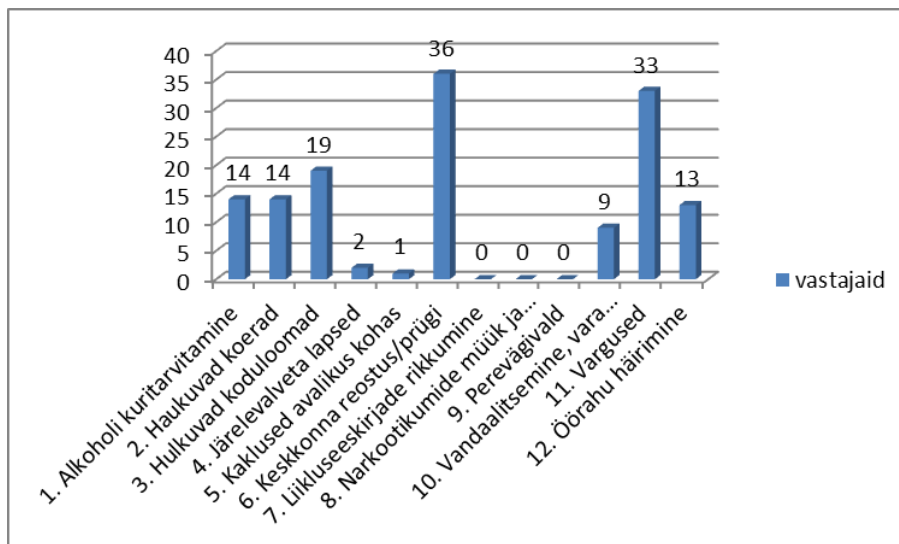
12) Turvatunnet tagab ainult enda suur koer.

6.2 Palun hinnake, kui levinud on Teie kodukohas järgmised probleemid:

Tabel 10. Levinud probleemid kodukohas, vastajate arv, %

Vastus	Ei ole levinud	Mõnevõrra levinud	Väga levinud	Ei oska öelda
1. Alkoholi kuritarvitamine	56	77	20	28
2. Haukuvad koerad	56	76	34	14
3. Hulkuvad koduloomad	60	76	28	16
4. Järelevalveta lapsed	123	26	3	29
5. Kaklused avalikus kohas	119	19	2	39
6. Keskkonna reostus/prügi	44	96	35	7
7. Liikluseeskirjade rikkumine	34	81	45	21
8. Narkootikumide müük ja tarbimine	77	10	0	94
9. Perevägivald	77	11	0	91
10. Vandaalitsemine, vara lõhkumine	70	66	9	35
11. Vargused	48	94	14	25
12. Öörahu häirimine	97	56	12	17
Kokku %	40%	32%	9%	19%

Levinumaks ja kõige olulisemaks probleemiks peetakse keskkonna reostus, prügi vedamist loodusesse. Teise levinud probleemina nimetatakse liikluseeskirjade rikkumist ja oluliselt tähtsam probleem on vargused.

Joonis 15. Kõige olulisem probleem

6.3 Mis on veel Teie kodukohas probleemiks?

Juuliku

Sidekaabli puudumine.

Jälgimäe

Tolmav tee.

Kajamaa

Lagunevad kruusateed.

Kanama

Turvaline kodutee lastele, kuna puudub ühistransport ja päevasel ajal peavad lapsed ise liikuma koolist koju.

Kasemetsa

Naabrite lahtiselt jooksvad koerad. Kiiruse ületamine Saku-Tõdva teel ning üha kasvav liiklustihedus. Tipptundidel ei ole tee ületamine võimalik 5 min jooksul.

Kiisa

Noored kihutavad autodega, tsiklitega kevad-suvisel perioodil. Kiisa staadionil "autoralli", noorte räuskamine, alkoholi tarbimine ja reostus.

Kiisa A&O kaupluse juures olev laste mänguväljaku kasutamine alkoholi tarbimise eesmärgil. Laste mänguväljaku võiks teisaldada rahvamaja hoovi. Ja poe juurde võiks jääda pingid õllejoojatele, sest neid (joojaid) sealt kõrvaldada ei ole ilmselt valla võimuses.

Laste ja noorte vähene vabaaja veetmise võimalus.

Noortel puudub koht kooskäimiseks, neile ei korraldata üritusi.

Vandalitsemine nii Kiisal kui Roobuka kandis eriti koolivaheaegadel (bussi paviljonid ja tänavavalgustus) ja suvel.

Keskonnareostus väga raskelt kaduv probleem. Probleemiks on suvine liiklus. Palju on Kiisal ja selle ümbruses suvitajaid kes arvavad, et Tallinnast välja sõites enam liiklusemärgid ei kehti: peatun ja pargin seal, kus parajasti pähe tuleb, sõidan nii nagu linnas ei saa.

Vargused ja suvel sissērändajad, kes kohalikest tavadest ei hooli.

Kurtna

Kurtna-Saku suunal praktiliselt puudub vallasisene liikumisvõimalus ühistranspordigha, näiteks arstile minekuks.

Keskkonnareostus. Probleemiks on kogukonna loidus oma kodukohta hoidmisel.

Ujumiskoha puudumine, kuigi külas on olemas tiigid – pole lastel võimalust talvel uisutamiseks. Ainus uisuväljak on Sakus, aga Sakuga ühendus puudub.

Vembu-Tembumaa võiks Kurtna küla elanikele nimekirja ja dokumendi alusel võimaldada natuke vastutulelikumaid hindu. Kurtna kannatab ju terve suve autode kihutamist ja hullumeelset parkimist Vembu-Tembumaa külastajate poolt.

Noorte vaba aja veetmise vähene võimalus.

Metsanurme

Matkaraja ehitiste lõhkumine ja reostamine. Tänavate olukord, teeaugud Kuuseheki teel.

Avalik kord tervikuna (koerad, liiklus ja selle reguleerimise puudumine, õõrahu).

Männiku

See ei ole probleem, kuid sooviti öelda, et Männiku külas kehtib naabrivalve põhimõte. See täidab igati oma eesmärgi ning tagab kindlustunde.

Roobuka

Kanaliseerimisvõime puudumine tiheasustusalas on põhjavee reostav. Aegajalt liiguvad hulkuvad koerad, mis tekitavad hirmu.

Saku

Äripindasid on vähe, kaugkütte hind kõrge.

Laste jaoks on ühistransport linna kallis kui igapäevaselt peab käima seal huviringis/koolis. Võiks olla soodustusi.

Hooldamata elamukrundid ning teede ja haljastuse korrashoid. Keskkonna reostus. Kergliiklusteede äärde visatakse palju prahhi maha, ka tühi pudeleid. Illegaalne prügi mahapanek (nt võõrad toovad oma prügi kortermajade prügikasti). Võõra prügi toomine konteineritesse.

Mänguväljak Kannikese tn ja Tallinna mnt vahel on korrastamata. Näiteks käiakse koertega läbi ja mustus jääb maha. Pudeleid lõhutakse, seal samas kiige all killud maas. Suuremad noorukid segavad väikseid lapsi.

Lapsed kes teevad lollusi: sodivad seinu, on ka olnud mänguväljakute lõhkumisi.

Periooditi tihedad rattavargused ja keldritesse sissemurdmised. Vandalism ja vara lõhkumine.

Koeraomanikud ei korista oma lemmikute järgi, koerad ei kannu suukorvi. Koeri kakatavad korterielanikud kes ei korista oma lemmiku järgi. Koeraomanikud jalutavad koeraga ilma rihmata. Ja kui sellele reageerida, siis ütlevad, et minu koer ei tee midagi. Koerad lahti. Võõrad inimesed meie kinnistul koeri jalutamas ja koerasõnnikut jätmas.

Tolmavad ja korrastamata auklikud sõiduteed. Teede olukord kõrvalisematel tänavatel. Nt Kirsi, Õuna, Tariku. Juubelitammede tee mõisa poolisel osal puudub kõnnitee - seal asub ka päevakeskus ja arstide vastuvõtt.

Kihutavad autod.

Vareste ja hakkide massiline esinemine, neid tuleks piirata ja mitte vähe.

Kallid kommertsliinid linnaühenduse saamiseks, parkimine korterelamute ümber.

Korduvalt mainitud tänavavalgustus, vahelduvvoolul põhinev välisvalgustus.

Kiirust ületavad sõidukid ja jalakäijatega mitte arvestamine.

Õõrahu häirimine.

Eesti keele oskus, samuti ka väljaspool kodukohta üle kogu Eesti.

Suurte veoautode parkimine aleviku elamute osas. Valla alevikus elumajade vahel peaks olema keelatud sõita ja parkida üle 10 tonnise kandevõimega veoautodel. Uued aleviku teed ei ole

mõeldud poolhaagisega veoautode kandmiseks. Antud võimalus peaks jääma ainult vallavalitsuse eriloaga kauba peale või mahalaadimiseks. Täna sel päeval pargib Murru tänaval iga päev 40 tonnise kandevõimega veoauto koos poolhaagisega lihtsalt sellepärast, et juht elab seal. Sama on pidevalt ka Tormi ja Laane nurgal. Uued haljastatud teeääred on juba osaliselt rikutud, murul on veoki rehvide jäljed. Lisaks on nii suurte autode liikumine kitsastel tänavatel ohtlik jalakäijatele ja takistuseks väiksematele sõidukitele.

Külla tulnud autode suvaline parkimine.

Saustinõmme

Kaunisse männimetsa, mis asub kodu lähedal tassitakse üsna tihti prügi. Bussiliiklus Tallinna-Saustinõmme vahel on ülimalt kallis (hetkel 2,20 €). Liinibusse praktiliselt ei ole ja sisuliselt peamine võimalus liiklemiseks on marsruuttakso Samat. Vald võiks siin omalt poolt vallaelanikke toetada soodsama sõidupiletiga. Kui Saku alevikus on alternatiiviks ka rong, siis Saustinõmmel on alternatiiv kas isiklik sõiduauto või hääletamine (viimane ei ole just turvalisem variant). Kui oleks soodsam sõidupilet, siis võiks isegi kaaluda sõiduauto asemel ühistranspordi kasutamist. Samas ei ole Saustinõmme ja valla vahel üldse mingit bussiühendust, samas usun et vajadus selle järele on (eriti kui laps sooviks tulevikus huviringides Sakus käia ja koolibussi ajad ei sobi).

Tagadi

Metsaalustesse tekkiv prügi.

Tõdva

Kõige suurem probleem on prügi loopimine Kõrnumäe tee kraavidesse, bussiühendus Sakuga, VESI ja kanalisatsioon, ükskõiksus vallavalitsuse poolt.

Tänassilma

Probleemide ennetamisega ei tegeleta, mistõttu võib varsti olla iga asi probleem. Kõnniteed, sõiduteed. Ohtlik liikuda sõiduteedel jalgsi/jalgrattaga, lastel omapead pole ohutu.

Üksnurme

Tolmune Tänassilma tee. Kui tänavad ja valgustuse korda saab, on juba palju tehtud. Kasvatamatud koerad ning järelvalveta lapsed keset liiklust mängimas.

7. Küsitluse VI osa - VALLA ELU ARENDAMISEST JA TULEVIKUST

7.1 Milline organisatsioon, asutus või üksikisik on Teie arvates Saku valla arengut ja igapäevast elu kõige enam positiivselt mõjutanud?

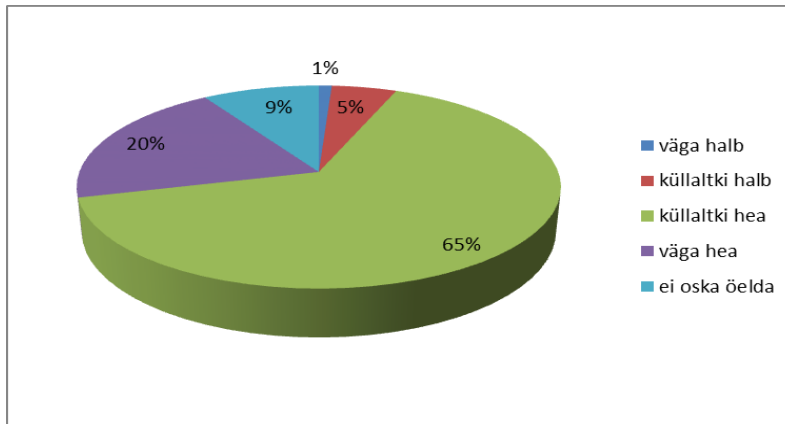
61% vastanutest ei osanud öelda, kuid enim nimetatud olid Saku Gümnaasium, Lions Clubi, Saku Vallavalitsus, Kiisa rahvamaja ja Saku Õlletehas.

7.2 Kes (või mis) on Teie arvates Saku valla arengut ja igapäevast elu kõige enam negatiivselt mõjutanud?

86% vastanutest ei osanud öelda, kuid enim nimetatatu (5x) oli Saku Vallavalitsus - ei ole uuenduslik, kaitseb oma kohti, ei seisa valla kodaniku huvide eest

7.3 Milline on Teie arvates Saku valla maine rahva hulgas (nii Saku vallas kui kaugemal)?

85% vastajatest hindas Saku valla mainet nii Saku vallas kui kaugemal küllaltki või väga heaks, 6% küllaltki või väga halvaks ja 9% ei osanud öelda.

Joonis 16. Saku valla maine rahva hulgas, %

7.4 Mida võiks teha, et Saku valla maine oleks senisest parem?

Üldiselt olid esitatud ettepanekud seotud kogu küsimustiku jooksul tõstatatud probleemide lahendamisega.

1) Parandada vallavalitsuse klienditeenindust, vallaametnike suhtlemisoskust, püüda mõista vallakodanikku, näidata ülesse hoolivust ümbritseva suhtes. Suhtuda rahvasse positiivsemalt, et vallas elav inimene tunneb, et teda väärtustatakse ja tema huvide eest seistakse. Eakad soovivad rohkem tähelepanu. Parandada tuleb avalikku käitumist. Praegu on mulje nagu rahvas on selleks, et volikogul oleks hea elada.

2) Objektiivne kommunikatsioon on oluline vahend maine parendamiseks. Et vallaelu oleks kogu aeg pildil, peaksid ametnikud kirjutama oma tööst, mis on neil kitsaskohtadeks ja kuidas nende töö vallaelu paremaks muudab. Kajastama kõike seda maakonnalehes, suures meedias ja sotsiaalmeedias. Jagada rohkem oma tegemisi valla rahvaga, et panna neid kaasa rääkima.

3) Lahendada lasteaiakohtade puudus. Ehitada uus lasteaed, et oleks piisavalt lasteaia- ja sõimekohti. Pöörata rohkem tähelepanu laste alusharidusele.

Ehitada Sakku tänapäevane koolihoone, mitte juurdeehitus, mis vastaks koolis sisuliselt tehtavale väga heale tööle. Gümnaasiumi eraldamine teise majja eesmärgiga, et laste arv ühes koolimajas oleks väiksem. Kui Saku Gümnaasiumi tase (nt koht riigieksamite vm paremusjärjestuses) paraneks, siis oleks see hea PR ka vallale.

4) Luua rohkem võimalusi (sh noortele suunatud) vaba aja sisustamiseks ja puhkamiseks kodukoha lähedal (just suuremates keskustes), näiteks ujumiskohad. Noortekeskus ei tohiks olla keldriruumides.

5) Saage esimeseks vallaks, kus on mingi konkreetne asi ära tehtud. Näiteks esimene vald, kus on kõik teed tolmuva kattega vms.

6) Rohkem tegeleda piirkondade probleemidega, mitte ainult keskusega. Hoolida väikestest küladest ja näha põhjapoolsete külade inimesi oma valla elanikena. Ühtlustada elukeskkonna kvaliteeti vallas tervikuna, ka ääremaadel.

Arendustegevus peaks ulatuma ka valla servas asuvate küladeni. Viljandi mnt on kiire liiklusega piirkond (kiiruse piirangut küla vahel ei ole). Valla roll oleks suhelda Maanteeametiga ja teha vastav ettepanek kiiruse piirangu seadmiseks (nt 70 km/h).

Tänassilmas on meeletu potentsiaal arenguks ja seega peab olema konkreetne tegevuskava selle piirkonna arendamiseks. Kui puuduvad eesmärgid, siis keegi selles suunas tööd ei tee ja see mõjub mainele! Kui Tänassilma piirkonnas oleks lasteaed ja kool, oleks valla maine parem. Hetkel ollakse selle tõttu Tallinna linna kodanikud.

Kiisal on teenuste pakkumine viimastel aastatel oluliselt halvenenud. Noored ei tule taandarenevasse valda elama. Külad võiksid omavahel tihedamat koostööd teha.

7) Hea transpordiühendus valla siseselt ja Tallinnaga. AS Samati teeninduskultuur korda (massiline hilinemine). Saku valla elanikel võiks olla rohkem soodustusi kui ainult spordikeskuses. Näiteks võimalus osta odavalt 10-ne korra marsa kaart.

8) Kommunaalkulude kõrge tasemega ei peaks olema riigis esireas ja suhtumine, et kolige Lasnamäele, kui ei meeldi, võiks muutuda.

9) Arendada tugevusi ja kujundada nendele Saku valla kaubamärk. Täna on Saku Eesti inimeste jaoks „õlu“, aga kindlasti mitte Õllekultuuri pealinn. Saku vald on üks kuldse ringi valdadest ja Tallinna magala, mis ei erine teistest valdadest kuidagi. Loobuda Õllekultuuri pealinna sildist Sakku sissesõidul - miks ei võiks olla LÄBI ROHELISE AKNA?!

10) Valda peaks arendama teadmispõhist tootmist, looma uusi töökohti, meelitama valda uusi ettevõtteid. Uute elurajoonide, ridaelamute ja väikeste kortermajade ehitamisega looma võimalused uute, noorte ja maksevõimeliste perede kolimiseks valda.

Ühtlasi leiti, et Saku kipub ülerahvastuma. Kui anda ehitusluba, siis peaks arvestama elanike arvu kasvuga, kas on ikka võimalik kõigile pakkuda lasteaia- ja koolikohti.

11) Tutvustada Saku valla head elukeskkonda. Hoida praegust ilusat keskkonda ning jätkuvalt arendada heakorda. Samas leiti, et üldilme võiks olla kenam, sest peale rohuniitmise midagi heakorraga ei tehta. Pargiteed on nagu kuumaaistik, lilli vähe.

Kohalikke inimesi võiks kaasata heakorra parandamisel või teenuste pakkumisel (niitmine, lumekoristus, võsalõikus) - vald oleks korras ja inimestel tööd.

12) Muuta valla töö läbipaistvamaks, kaasata külainimesi. Jätkuvalt kaasata kodanikeühendusi, kaasata otsustajate ringi rohkem noori, et suhe oleks 50:50, siis tuleks innovaativsus, julgemat unistamist ja selle täitumist.

13) Kinnisvaraarenduste kooskõlastamised võiks põhjalikult läbi mõelda, enne kui ehituseks luba antakse (Metsaveere elamurajoon rabas on näide mõtlematusest).

Lihtsustada tingimusi abihoonete ehitamisel. Soovitakse elektrooniliselt tutvuda enda kinnistuga seotud kehtivate dokumentidega.

14) Mitte lasta KOV valimistel valla arengut segi lüüa. Kindlasti ei peaks esikohale seadma seda, kuhu laekub inimese tulumaks. Korraldada tihedamini selliseid küsitlusi ja nende tulemusi arvesse võtma. Rohkem suunitlust noortele peredele, eriti lasteaiakohtade ja töökohtade loomisel. Oleks tore, kui infrastruktuur areneks rohkem. Kasutada rohkem euroopa rahasid läbi projektide.

15) Tuleks selgitada inimestele valla põhifunktsioone, et inimesed mõistaksid, millisel puhul saadakse abi vallast.

16) Vald võiks toetada lapsi, nt paljud vallad kingivad lastele jõuluks kommipakid, kuid Saku vallas peab lapsevanem selle kinni maksma.

7.5 Kas nõustute järgmiste väidetega?

Tabel 11. Väited Saku vallavalitsuse ja volikogu kohta, vastajate arv, %

Vastus	Üldse ei nõustu	Pigem ei nõustu	Pigem nõustun	Nõustun täielikult	Ei oska öelda
1. Olen kaasatud vallaellu	26	49	71	11	24
2. Olen piisavalt kursis oma koduvallas toimuvaga	5	35	113	23	6
3. Olen üldjuhul teadlik vallavolikogu õigusaktidest	20	54	74	13	21
4. Saku vald on kõrge haldussuutlikkusega omavalitsusüksus	4	18	92	25	43
5. Saku vald on mitmekesiste vaba aja veetmise võimalustega atraktiivne turismisihtkoht	17	62	76	15	13
6. Saku Vallavalitsuse töö on viimase kolme aasta jooksul paranenud	5	18	68	13	79
7. Saku Vallavolikogu teeb reeglina õigeid otsuseid	1	15	70	6	91
8. Valla koduleheküljelt saab piisavalt infot valla elu kohta	4	31	116	13	18
Kokku %	6%	19%	47%	8%	20%

7.6 Kui Saku vallal oleks vaja ühineda mõne teise omavalitsusega, siis millistega oleks see otstarbekas? Nimetage:

Küsimusele vastas 114 inimest, mis on 62% vastanutest.

52 korral nimetati ühinemist Sauega

29 korral Kiiliga

10 korral Kohilaga

7 korral Saue linnaga

5 korral Keilaga

5 korral Tallinnaga (ühel juhul sooviti Suur-Tallinna (kuni Kohilani)

korral Harkuga

1 korral Raega

31 inimest ei soovinud ühineda. Öeldi, et kui ühinemine on vajalik siis Sauega, teisel juhul öeldi, et pigem Kiiliga kui Sauega, kolmandal korral välistati Tallinnaga ühinemist. inimest ei osanud öelda kellega ühineda.

7.7 Kas Te olete Saku valla elanik rahvastikuregistri andmetel?

Jah vastas 168 inimest, ei 15 inimest.

Põhjused, miks ei ole Saku valla elanikuks registreeritud rahvastikuregistris on järgmised:

- Alles kolisin valda ja lähikuudel muudan andmed.
- Ei ole jõudnud muuta enda sissekirjutust.
- Teede kvaliteet/hooldus, lasteaiakohad.
- Suurem osa avalikest teenustest tulevad Tallinnast (lasteaed, tulevikus kool), samuti ühistransport Tallinnasse tööle sõitmiseks. Hetkel on Tallinnas elada kasulikum.
- Sissekirjutust mujal ei saa muuta perekondlikel põhjustel.
- Oman kinnisvara mitmes vallas.
- Elu on nii läinud.

7.8 Kui Te nüüd senised mõtted kokku võtate, siis mille põhjal saate öelda, et Saku vallas on hea elada?

24% vastas, et geograafiline asukoht on hea, meeldiv elukeskkond pealinna lähedal, vajalikud teenused kättesaadavad (Saku alevikus), hea ühendus linnaga.

22% vastas, et on rahulik ja turvaline, vaikne koht elamiseks.

20% vastas, et loodus on kena, ilus haljastus, hoolitsetud, palju rohelist, heakorrastatud asula, palju metsast ala kus on värske õhk.

13% vastas, et peresõbralik, lapsesõbralik, ideaalne koht noore pere jaoks, mugav ja sõbralik igas vanuses inimesele, rahulikud inimesed, orientatsioon haritud ja kaasatud kodanikule, üksikisiku tasemel mõistlik suhtumine, vald hoiab inimesi, head naabrid kes on aktiivsed ja sõbralikud ning nendega on hea ühiselt tegutseda, kogukonnatunne.

8% vastas, et Sakus saab hästi sporti teha, head sportimisvõimalused, terviserajad, valla elanikule on ujula kasutamine soodne, palju vabaaja veetmise võimalusi, korraldatakse avalikke üritusi (kultuur, sport).

6% vastas, et koolid, lasteaiad lähedal olemas, hea haridus, siinsed lasteaiad pakuvad lastele looduse keskel ajaveetmise võimalusi.

Ülejäänud 7% vastas erinevalt, et

- Pidevalt tegeletakse arendus- ja parendustöödega, uuendusmeelsus on tähtsal kohal;
- Kättesaadav arstiabi, apteek, poed (mitmeid kordi nimetati Selveri olemasolu), tervisekeskus jne;
- Tugev majanduslik baas, jõudsalt arenev;
- Vallas on asjad tasakaalus, mõeldud kõikidele vajalikele valdkondadele;
- Ei saa öelda, et oleks halb elada, kuid alati saab paremini – oluline on, et ka valla servas oleva Saustinõmme külaga arvestatakse.
- Hea infrastruktuur, kergliiklusteed ja uued kõnniteed;
- Oleks tõesti väga hea elada kui teed oleks korras.
- Juhtimise tasandil on tunda soovi pidevalt areneda, ollakse edumeelsed ja käte laiutamise asemel tegutsetakse;
- Elada oma loodud kodus, on siin võrreldes Tallinnaga rahulikum, võimalus viibida looduses, pidada lemmiklooma. Päril hea on transpordiühendus Tallinnaga (kuigi võiks olla valla elanikele odavam).
- Maksimaksjana sooviksin siiski minimaalseid tänapäevaseid võimalusi eluks (postkontor, pangautomaat, heakord, turvalisus, talvel teede hooldus, vaba aja veetmise võimalus). Viimastel aastatel on Saku alevik olnud eelisarendatud, Kiisa on tagaplaanile jäänud, arvestamata, et suveti mitmekordistub Kiisal elanike arv).
- Võrreldes teiste omavalitsustega on Saku vallas hea elada;
- Ei ole seni kahjuks näinud Saku valla eeliseid;
- See on minu kodu;
- Vähe töötust;
- Hubasem kui Tallinn! Ärge kunagi liituge Tallinnaga.